

---

**Majandus- ja  
Kommunikatsiooniministeerium**

---

---

**„Eesti infoühiskonna arengukava 2020“ rakendusplaani  
aastateks 2016–2019 2016. aastal täitmise aruanne**

---

Tallinn 2017

---

## SISUKORD

<b>SISUKORD</b>	<b>2</b>
<b>1. SISSEJUHATUS</b>	<b>3</b>
<b>2. EESMÄRKIDE SAAVUTAMISE HETKESEIS</b>	<b>4</b>
2.1. MAJANDUSE KASVU, RIIGI ARENGUT JA ELANIKE HEAOLU TOETAV IKT-TARISTU	4
2.1.1. Sidetaristu arendamine	4
2.1.2. Teenuste baastaristu arendamine	8
2.2. ROHKEM KÕRGEMA LISANDVÄÄRTUSEGA TÖÖKOHTI, SUUREM RAHVUSVAHELINE KONKURENTSIVÕIME JA KÕRGEM ELUKVALITEET INIMESTE IKT-OSKUSTE TÕUSU KAUDU	19
2.3. NUTIKAM RIIGIVALITSEMINE	25
2.4. E-EESTI TUNTUSE TÕUS MAAILMAS	40
<b>3. KASUTATUD LÜHENDID</b>	<b>47</b>
<b>4. KOKKUVÕTE</b>	<b>49</b>

## 1. SISSEJUHATUS

Vabariigi Valitsuse (VV) 18. novembri 2013. aasta korraldusega nr 509 heakskiidetud „Eesti infoühiskonna arengukava 2014–2020“ seab eesmärgid ning määratleb meetmed ja tegevussuunad infoühiskonna kui terviku arendamisel pikas perspektiivis. Infoühiskonna arengukava rakendusplaan määratleb prioriteetidid infoühiskonna arendamisel lühemas perspektiivis lähtudes infoühiskonna arengukavas seatud eesmärkidest ja käesolevast olukorrast. Prioriteetide seadmise aluseks oli VV tegevusprogramm aastateks 2015–2019.

Rakendusplaanis kirjeldatakse prioriteetidid ja sätestatakse mõõdikud, mille suhtes prioriteetsete tegevuste või projektide tulemuslikust hinnatakse.

Vastavalt VV kehtestatud korrale (VV 13. detsember 2005. aasta määrus nr 302 „Strateegiliste arengukavade liigid ning nende koostamise, täiendamise, elluviimise, hindamise ja aruandluse kord“ (Riigiteataja (*edaspidi RT*) I 2014, 10) esitab valdkonna arengukava eest vastutav minister hiljemalt iga aasta 1. märtsil VV-le aruande valdkonna arengukava täitmise, arengukavas ja rakendusplaanis esitatud eesmärkide saavutamise ning meetmete tulemuslikkuse kohta. Nimetatud aruanne on aluseks valdkonna arengukava ja rakendusplaani täiendamisel.

Eeltoodust tulenevalt esitab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (*edaspidi MKM*) VV-le „„Eesti infoühiskonna arengukava 2014–2020“ rakendusplaani aastateks 2016–2019 2016. aasta täitmise aruande“. Käesolev aruanne on koostatud erinevate ministeeriumite ning asutuste ametnikke ja eksperte kaasates.

Aruandes on antud ülevaade 2016. aasta jooksul toimunud olulisematest infoühiskonna arengukava rakendusplaanis ettenähtud tegevustest. Samuti on aruandes toodud ülevaade infoühiskonna arengut iseloomustavate indikaatorite sihteesmärkide täitmisest.

## 2. EESMÄRKIDE SAAVUTAMISE HETKESEIS

### 2.1. Majanduse kasvu, riigi arengut ja elanike heaolu toetav IKT-taristu

#### 2.1.1. Sidetaristu arendamine

Prioriteedi rakendamiseks seatakse järgmised eesmärgid:

- **Kõigil on võimalik kasutada vaba ja kiiret internetti**
- **Teenuste baastaristu toetab Eesti elanike ja ettevõtjate toimetamist nii kodus kui ka piiriülelset**

#### Interneti kättesaadavuse suurendamine

Indikaator	Algtase	2014	2015	2016
30 Mbit/s kiirusega kaabliga interneti kättesaadavus <sup>1</sup> kõigile majapidamistele	74% (2013) <sup>2</sup>	Kava: 78% Tegelik: 83,1%	Kava: 82% Tegelik: 86,4%	Kava: 86% Tegelik: Täpsustub
30 Mbit/s kiirusega mobiilse interneti kättesaadavus kogu Eesti territooriumil <sup>3</sup>	34% (2013) <sup>4</sup>	Kava: 46,0% Tegelik: 46%	Kava: 52% Tegelik: 47,0%	Kava: 58% Tegelik: Täpsustub
100 Mbit/s või suurema kiirusega kaabliga internetiühenduste osakaal <sup>5</sup>	4% (2013) <sup>6</sup>	Kava: 4% Tegelik: 5,3%	Kava: 7% Tegelik: andmed saavad 2016 aasta jooksul	Kava: 10% Tegelik: Täpsustub
Eesti on maailma kõige vabama internetiga riikide TOP- 5 seas <sup>7</sup>	2. koht edetabelis (2013) <sup>8</sup>	2. koht	2. koht	1-2. koht

Tabel 1. Rakendusplaani prioriteedi „Sidetaristu arendamine“ eesmäärke iseloomustavad indikaatorid.

<sup>1</sup> Vähemalt 30 Mb/s kiirusega kaabliga lairibaühendusega liitumise võimalus majapidamistes

<sup>2</sup> Allikas: Digital Agenda Scoreboard

<sup>3</sup> Vähemalt 30 Mb/s kiirusega mobiilse interneti kättesaadavus kogu Eesti territooriumil

<sup>4</sup> Allikas: Tehnilise Järelevalve Ameti mõõtmised

<sup>5</sup> Osakaal fikseeritud lairibaühenduste liitumistest, mis on 100 Mb/s või suurema kiirusega

<sup>6</sup> Allikas: Digital Agenda Scoreboard

<sup>7</sup> Vastavalt uuringu „Freedom on the Net“ metoodikale

<sup>8</sup> Allikas: Freedom House'i uuring „Freedom of the Net“

*Elektroonilise side valdkonna areng 2016. aastal on üldjoontes olnud hea. Mobiilse lairibaühenduse turul on olukord stabiliseerunud. Kasutajate arvu hüppelist kasvu, nagu seda oli näha 2013-2014. aastal, ei toimunud. 2016. aasta III kvartali lõpuks oli mobiilse lairibaühenduse lõppkasutajaid 222 000. Võrreldes 2015.a sama ajaga on lõppkasutajate arv kahanenud 7000 võrra. Samas on kasvanud valguskaabli lõppkasutajate arv 7000 võrra olles 2016.a III kvartali lõpuks 134 000. Fikseeritud lairibateenuseid kasutas 2016. aasta III kvartali lõpuks 61% leibkondadest, ligi 90% fikseeritud lairibateenuse lõppkasutajates kasutab komplekshendust (TV, internet, telefon). Kolmandas kvartalis oli aktiivsel kasutusel ca 1,58 miljonit SIM kaarti, mis kasutasid mobiilset andmesidet ja mis moodustab kõigest Eestis kasutatavatest aktiivsetest SIM kaartidest 80%. 2016. aasta III kvartalis kasvas fikseeritud sidevõrgus jätkuvalt 10 < 30Mbit/s ja üle 30Mbit/s kiirusega lairiba teenuse tarbijate arv ning vähenes alla 10Mbit/s kiiruste kasutajate arv. Siit järeldub, et andmesideteenuse kasutajad kasutavad järjest suuremat internetikiirust. Seoses 4G andmeside laiema levikuga on eriti kiiresti kasvanud 2015. aastaga võrreldes tarbitava mobiilse andmeside kiirus. 2015.a lõpus tarbis 10% lõppkasutajatest 50 MB/s või kiiremat ühendust. 2016.a III kvartalis oli vastav osakaal 54%.*

*Lairiba baasvõrgu arendamine (EstWin) ja kaardistamine jätkus ka 2016. aastal. 2015. aastal heaks kiidetud 9 projektist (ca. 1319 km) olid 2016. aasta lõpuks kõik valmis. 13. septembril 2016 kinnitas majandus- ja taristuminister käskkirjaga järgmised projektid planeeritud kogupikkusega ca 948 km ning eraldatud maksimaalne toetussumma oli 10 836 139 €. Lisaks võeti 2016. a detsembris üle lairiba võrgu ehitamist lihtsustav direktiiv (2014/61/EL kiire elektroonilise sidevõrkude kasutuselevõttukulude vähendamise meetmete kohta). Selleks muudeti ehitusseadustikku. Ehitusseadustiku muutmine jõustus 01.01.2017. a.*

Käesoleva prioriteedi all kavandatavad ja finantseeritavad tegevused peavad olema suunatud infoühiskonna arengukava meetmete „**Sidetaristu arendamine**“ elluviimisele.

Tegevussuunad, mis toetavad eesmärkide saavutamist käesoleva prioriteedi raames, on meetmeti järgmised:

#### **Meede: Sidetaristu arendamine**

<i><b>Arengukava tegevussuund: Viiakse lõpuni kiire lairibaühenduse baasvõrgu väljaehitamine</b></i>	<i><b>Tegevuse staatus</b></i>	<i><b>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</b></i>
Toetatakse uue põlvkonna lairiba baasvõrgu ehitamist turutõrkepiirkondades (võetakse vastu investeringute kava projektide rahastamiseks).	jooksev	Ühtekuuluvuspoliitika rakenduskava sisaldab „kiire interneti“ meedet. Aastal 2016 kinnitati investeringute kava 7 projekti osas, mis hõlmavad ca 950 km uue baasvõrgu rajamist. 2009–2013 perioodil ehitati kokku ca 3065 km baasvõrku. 2014–2020 perioodil (2015 ja 2016 rakendusplaanide ja investeringute kavade alusel) on juba valminud või ehituses kokku 2267 km baasvõrku, kahe perioodi peale kokku seega 5332 km. Kokku on kavas kahe perioodi peale ehitada ca 6600 km lairiba baasvõrku.

Otsitakse ja selgitatakse võimalusi sidevõrgu ehitamisega kaasneva halduskoormuse lihtsustamiseks asjaõiguse, ehitusõiguse ja planeerimisõiguse regulatsioonis.	töös	Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse muutmine. Muutmise tulemusena tekib kinnisasja omanikel kohustus taluda oma kinnisasjal tehnovõrke ja/või -rajatisi (sh sidevõrkude ehitus) ja lubada selle ehitamist kinnisasjale, kui tehnovõrk või -rajatis on vajalik avalikes huvides (TEHTUD). 01.01.2017 oli planeeritud ehitusseadustiku muutmise seaduse jõustumine, millega võetakse üle lairibavõrgu ehitamist lihtsustav direktiiv (2014/61/EL kiire elektroonilise sidevõrkude kasutuselevõttukulude vähendamise meetmete kohta). Vastav eelnõu on Riigikogus menetluses. Esimene lugemine toimus 19.10.2016. Detsembris 2016 võeti üle lairibavõrgu ehitamist lihtsustav direktiiv (2014/61/EL kiire elektroonilise sidevõrkude kasutuselevõttukulude vähendamise meetmete kohta). Jõustus 01.01.2017.
Viiakse lõpuni täpsema lairibataristu kaardistuse projekt, et selgitada välja jaevõrgu turutõrke tegelik ulatus.	tehtud '16	Tehnilise Järelevalve Amet ( <i>edaspidi TJA</i> ) on projekti lõpetanud 2015. a augustis. Projekti on rahastatud Struktuurifondide ( <i>edaspidi SF</i> ) investeringute kavast ja vastava hanke on läbi viinud Tehnilise Järelevalve Amet. Valminud andmekogu on avalikult kättesaadav.
Juurutatakse põhimõtte luua „viimase miili“ ühendused riigi rahastatud arendusprojektide raames rajatavatesse hoonetesse.	jooksev	Erinevates investeerimismeetmetes on antud hinnang, kas sidevõrkude väljaehitamine koos muu ehitamisega on vajalik.
Viiakse ellu vähemalt 3 „Viimase miili“ kontseptsioonile tuginevat pilootprojekti.	ootel	2015. aastaks pidi vähemalt 3 kohalike omavalitsuste arengukava ja partnerluskogude rakenduskava sisaldama sidevõrkude arendamise võimalust. Aastaks 2018 peab olema ellu viidud vähemalt 3 projekti.
<b><i>Arengukava tegevussuund: Edendatakse kiire lairibaühenduse jaevõrgu laiendamist turutõrke piirkondades</i></b>	<b><i>Tegevuse staatus</i></b>	<b><i>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</i></b>
Töötatakse välja „viimase miili“ kontseptsioon.	tehtud '16	Kontseptsioon on valmis. Esitatakse lähiajal VV istungile.
<b><i>Arengukava tegevussuund: Tagatakse infoühiskonna vajadustele vastava raadiosagedusressursi kättesaadavus</i></b>	<b><i>Tegevuse staatus</i></b>	<b><i>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</i></b>
Viiakse läbi sageduslubade konkurss 700 MHz sagedusalas	ootel	Konkurss viiakse läbi 2017.a II poolaastal. Enne seda peab ringhääling sagedusala vabastama (tähtaeg 01.07.2017). Konkursiga annab TJA sideettevõtjatele sagedusload, mis võimaldavad pakkuda kiiret mobiilset andmesidet.

Viiakse läbi avalik konkurss 700 MHz sagedusalas sageduslubade andmiseks mobiilsele andmesidele	töös	Avalik konkurss on läbi viidud ja sagedusload välja antud. Konkurss viiakse läbi 2017.a jooksul. Konkurssi läbiviimiseks on vaja välja töötada MKM ministri määrus, mille ettevalmistamisega tegeletakse.
Viiakse läbi avalik konkurss 2500 MHz sagedusalas sageduslubade andmiseks mobiilsele andmesidele	töös	Avalik konkurss on läbi viidud ja sagedusload välja antud. Konkurss viiakse läbi 2017.a jooksul. Konkurssi läbiviimiseks on vaja välja töötada MKM ministri määrus, mille ettevalmistamisega tegeletakse.
<b><i>Arengukava tegevussuund: Edendatakse avalike WiFi võrkude turvalist ülevõtmist ning nende võrkude turvalist ülalpidamist, eeskätt avaliku sektori asutuste poolt (nt KOVid)</i></b>	<b><i>Tegevuse staatus</i></b>	<b><i>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kohta</i></b>
Töötatakse välja ja kehtestatakse avaliku sektori pakutavate avalike WiFi levialade rajamise ja haldamise, sh turvalisuse juhised	töös	Vajadusel töötatakse juhend välja 2017. aastal.
Korraldatakse juhiste tutvustamiseks ning KOVide avalike WiFi võrkude rajamise mudelite levitamiseks teavitustegevusi (nt infopäevi)	töös	Teavitustegevusi viiakse ellu vastavalt vajadusele.
Toetatakse KOVide ja avalike internetipunktide pakutavate avalike WiFi levialade vastavusse viimist juhistega	töös	Vajadusel töötatakse juhend välja 2017. aastal.
<b><i>Arengukava tegevussuund: Käivitatakse üleminek IPv6-le avalikus sektoris</i></b>	<b><i>Tegevuse staatus</i></b>	<b><i>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kohta</i></b>
Töötatakse välja IPv6-le ülemineku tegevuskava, tõstetakse avaliku sektori teadlikkust	töös	Riigi Infosüsteemi Amet ( <i>edaspidi RIA</i> ) pakub jätkuvalt IPV6 aadressiruumi ja seda toetava nimeserveri teenuseid ( <a href="https://www.ria.ee/vorguteenused/">https://www.ria.ee/vorguteenused/</a> ). 2016. aastal tehti KOV-dele infopäev, vajadusel jätkatakse infopäevadega ka 2017. aastal.

**Arengukava tegevussuund: Seistakse vaba ja avatud interneti kasutamise õiguste eest rahvusvahelisel tasandil, panustatakse oma ettepanekutega vastavasse rahvusvahelisse koostöösse**

Tegevuse staatus	Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa
Osaletakse aktiivselt rahvusvahelistes foorumites ja organisatsioonides Eesti internetivabaduse seisukohtade levitamiseks	jooksev Euroopa liidu ( <i>edaspidi</i> EL), Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon ( <i>edaspidi</i> OECD), Ühinenud Rahvaste Organisatsioon ( <i>edaspidi</i> ÜRO) ja teistes foorumites on Eesti kaitsnud ja kaitseb internetivabadust toetavaid seisukohti ja formuleeringuid.
EL-i elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku läbivaatamine ja kitsaskohtade väljaselgitamine	tehtud '16 EL-i elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühine õigusraamistik on läbi vaadatud ja kitsaskohad tuvastatud. Uus õigusraamistik toetab elektroonilise side sektori arengut.
Euroopa elektroonilise side seadustiku eelnou menetlemine EL-i tasandil	töös Eesti huvid on paketi menetlemise protsessis kaitstud.

## 2.1.2. Teenuste baastaristu arendamine

Prioriteedi rakendamiseks püstitatud eesmärk:

- Teenuste baastaristu toetab Eesti elanike ja ettevõtjate toimetamist nii kodus kui ka piiriülel

### Avaliku ja erasektori ühtse teenusteruumi arendamine

Indikaator	Algtase	2014	2015	2016
Turvalist elektroonset identiteeti (ID-kaart, mobiil-ID, digi-ID jne) kasutavate inimeste osakaal eID-d omavatest elanikest <sup>9</sup>	37% (2013) <sup>10</sup>	Kava: 41% Tegelik: 41%	Kava: 45% Tegelik: 47,4%	Kava: 49% Tegelik: 51,1%

<sup>9</sup> Turvalist elektroonset identiteeti (ID-kaart, mobiil-ID, digi-ID jne) omavate isikute osakaal, kes on seda viimase 12 kuu jooksul vähemalt ühe korra elektrooniliselt kasutanud

<sup>10</sup> Allikas: Sertifitseerimiskeskus



Indikaator	Algtase	2014	2015	2016
Turvalist elektroonset identiteeti (ID-kaart, mobiil-ID, digi-ID jne) kasutavate inimeste osakaal eID-d omavatest elanikest <sup>9</sup>	37% (2013) <sup>10</sup>	Kava: 41% Tegelik: 41%	Kava: 45% Tegelik: 47,4%	Kava: 49% Tegelik: 51,1%
Mitteresidentidele väljastatud kehtivate eID-de arv <sup>11</sup>	9 tk (2013) <sup>12</sup>	Kava: 50 tk Tegelik: 107 tk	Kava: 200 tk Tegelik: 5 040 tk	Kava: 1160 tk Tegelik: 15 000 tk
Digitaalset allkirja kasutavate tööealiste EL elanike osakaal	2,85% (2014)	2,85%	Viidi läbi uuring 2014 aasta seisuga teada saamiseks <sup>13</sup>	Tehti ettepanek seda edaspidi mitte mõõta.
Põhjala (või teiste) riikide arv, kellega Eesti on ühiselt arendanud baastaristu komponente <sup>14</sup>	0 (2013) 0 (2013) <sup>15</sup>	Kava: 1 Tegelik: 1	Kava: 1 Tegelik: 1	Kava: 1 Tegelik: 1
Riikide arv, kellega Eesti on avanud teenuste baastaristul (nt X-teel või elektroonsel identiteedil) põhinevaid piiriüleseid avalikke teenuseid <sup>16</sup>	0 (2013) <sup>17</sup>	Kava: 1 Tegelik: 1	Kava: 2 Tegelik: 3	Kava: 3 Tegelik: 4
X-teega liitunud ettevõtete arv <sup>18</sup>	179 tk (2013) <sup>19</sup>	Kava: 188 tk Tegelik: 248 tk	Kava: 197 tk Tegelik: 306 tk	Kava: 206 tk Tegelik: 308 tk

Tabel 2. Rakendusplaani prioriteedi „Avaliku ja erasektori ühtse teenuseruumi arendamine“ eesmärgi iseloomustavad indikaatorid.

*Infoühiskonna arengukava eesmärgiks on majanduse kasvu, riigi arengut ja elanike heaolu toetava info –ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi IKT) -taristu ning avaliku ja erasektori ühtse teenuseruumi arendamine. Üheks tegevuste edukuse mõõdikuks on turvalist elektroonset identiteeti (ID-kaart, mobiil-ID, digi-ID jne) kasutavate inimeste osakaal eID-d omavatest elanikest. Kuigi ID-kaardi kui turvalise autentimis- ja allkirjastamisvahendi kasutamist avalike teenuste tarbimisel, aga ka laiemalt, edendati ka eelmisel eelarveperioodil (2007-2013) läbiviidud teadlikkuse tõstmise tegevuste*

<sup>11</sup> Mitteresidentidele väljastatud kehtivate Eesti isikutunnistuste (ID-kaart) arv. Mõõdetakse iga-aastaselt.

<sup>12</sup> Allikas: Politsei ja Piirivalve Amet

<sup>13</sup> Allikas: MKM uuring

<sup>14</sup> Erinevate riikide/organisatsioonide arv, kellega on ühiselt arendatud baastaristu komponente

<sup>15</sup> Allikas: Riigi Infosüsteemide Amet

<sup>16</sup> Erinevate riikide arv, kellega Eesti on loonud baastaristul (nt X-teel või e-ID-l) erinevaid piiriüleseid avalikke teenuseid

<sup>17</sup> Allikas: Riigi Infosüsteemide Amet

<sup>18</sup> X-teega liitunud ettevõtete arv kumulatiivselt

<sup>19</sup> Allikas: Riigi Infosüsteemide Amet

raames, oli turvalist internetikasutust võimaldava elektroonse identiteedi (ID-kaart, mobiil-ID jne) kasutajaid elektroonset identiteeti (eID) omavatest inimestest 2014. aastal siiski vaid 41% ning 46,7% 2015. aastal ning 2016. aastal tõusis see 51,1 %ni. See siiski tähendab, et jätkuvalt ei kasuta märkimisväärne osa ID-kaarti omavaid inimesi kaarti digitaalseks allkirjastamiseks ja/või autentimiseks.

Kuigi liikumine 2020 seatud sihttaseme suunas on toimunud ning seda prognoositud tempos, on 2020. aastaks seatud sihttaseme (s.o 65%) saavutamine siiski küsitav. 2016. aastal tõusis märgatavalt küll Mobiil-ID omanike ja kasutaja hulk, aga ühiselt on tõdetud, et Mobiil-ID sisenemisbarjäär on liiga kõrge, et seda suurematesse massidesse viia. Sellest tulenevalt on turule tekkimas SIM vaba mobiil-ID lahendus Smart-ID. 2017. aasta jooksul tuleb tekitada riigipoolne seisukoht uute alternatiivsete eID lahenduse turule sisenemise osas ning hinnata, kas neid saab kaasata antud eesmärgi saavutamisse.

Mitteresidentidele väljastatud kehtivate eID-de arvu osas on 2020. aastaks seatud sihttase märkimisväärselt ületatud tänu edukalt käivitunud e-residentsuse programmile. Järgnevatel aastatel on samuti ette näha e-residentsuse märkimisväärsel kasvu.

Digitaalset allkirja kasutavate tööealiste EL elanike osakaalu osas valmis MKM-i tellimisel 2015. aasta IV kvartalis Ernst & Young Baltic AS-i läbi viidud uuring<sup>20</sup>. Uuring hõlmas kokku 28. EL liikmesriiki ja kaasas täiendavalt Norra, Šveitsi ja Islandi. Kuigi töö eesmärgiks oli saada hinnang digitaalsete allkirjastajate arvu ja osakaalu kohta, siis tegelikkuses ei osutunud piisava usaldusväärsusega kvantitatiivsete andmete saamine paljude riikide puhul võimalikuks ja konkreetne allkirjastajate osakaal õnnestus hinnanguna esitada 14. riigi osas. Uuringu tulemusel selgus, et kvalifitseeritud digiallkirjade kasutamise osakaal on kõige suurem Eestis, Islandil, Luksemburgis ja Austrias. Lisaks tõi uuring välja, et 11. riigis väljastatakse eID kaarti, millel on kvalifitseeritud sertifikaat digiallkirjastamiseks ning viie riigi eID'l on olemas valmidus selle sertifikaadi paigaldamiseks. Uuringu tulemuseks võib pidada parema arusaama tekkimist digitaalse allkirjastamise mõõtmise ja rakendamise seotud laiemate probleemide osas, millest olulisemad on digitaalse allkirjastamise alaste mõistete ja põhimõtete erinev tõlgendus nii riigiti kui erialaringkondades ning sellest tulenev erinev lähenemine mitmetele digitaalse allkirjastamise nõuetele. Sellisteks näideteks on ajatempli kasutamise nõude rangus, kehtivuskinnituse võtmise olulisus ja ajastus digitaalsel allkirjastamisel jt. Sarnast uuringut ei ole plaanis lähiajal uuesti tellida ning mõõdik „Digitaalset allkirja kasutavate tööealiste EL elanike osakaal“ ei ole meie poolt kuidagi mõjutatav ning tõdeti, et see ei oma mõju majanduse kasvu, riigi arengut ja elanike heaolu toetava IKT-taristu ning avaliku ja erasektori ühtse teenusruumi arendamisele. Sellest tulenevalt tegi RIA 16. novembril 2016 kohtumisel MKM-is ettepanek antud mõõdik eemaldada. Uut asendusmõõdikut hetkel välja pakutud ei ole.

2016. aastal rakendus EL määrus e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul (edaspidi eIDAS) määrus, millega on reguleeritud digitaalallkirja nõuded ja standardid EU siseturul. Määrusega kehtestati EU piiriülesed digitaalallkirjastatud dokumentide formaadid. Seni Eestis kasutatav BDOC formaat ei vasta eIDAS määruse nõuetele ning ei ole piiriüleselt kasutatav (siseriiklikult siiski kasutatav). 2016. aastal alustatud ka standardsele ASICE formaadile üleminekut. DigiDoc klient tarkvaras on võimalik moodustada ASICE formaadis allkirjastatud dokumente, samuti on mõned suuremad eTeenuste pakujad uue formaadi kasutusele võtnud. Kõik see loob eelduse aktiivsemaks piiriüleseks digitaalselt allkirjastatud dokumentide vahetamiseks.

<sup>20</sup> Uuring: [https://mkm.ee/sites/default/files/riikide\\_profiilid.pdf](https://mkm.ee/sites/default/files/riikide_profiilid.pdf); [https://mkm.ee/sites/default/files/digitaalse\\_allkirja\\_kasutamise\\_osakaalu\\_uuringu\\_aruanne\\_printimiseks.pdf](https://mkm.ee/sites/default/files/digitaalse_allkirja_kasutamise_osakaalu_uuringu_aruanne_printimiseks.pdf)

Avaliku ja erasektori ühtse teenusteeruumi arendamine on toetatud põhimõttest ja praktikast, et riigi koosvõime lahendusi (X-tee, eID jne) on arendatud ja arendatakse viisil, mis võimaldavad neid kasutada ka era- ja kolmandas sektoris. Indikaatori „Põhjala (või teiste) riikide arv, kellega Eesti on ühiselt arendanud baastaristu komponente“ osas oleme liikunud prognoositud tempos. 2016. aasta jooksul on nii Eestis, kui Soomes realselt rakendatud teise riigi ökosüsteemis ning piiriülene koostöö jätkub. 2016. aastal tehti ettevalmistusi Eesti X-tee ja Soome Palveluväylä ühendamiseks – tegevustega on planeeritud lõpetada 2017. aasta I kvartalis ning avada X-tee liikmetele võimalus realiseerida piiriüleseid teenuseid Soome Palveluväylä liikmetega. Üleminekut X-tee versioonile 6 on pikendatud ning plaan on lõpetada üleminek 2017. aasta I poolaastal. Ülemineku kiirendamiseks ja elavdamiseks korraldati 2016. aasta alguses taotlusvoor, milles abil olulisemad X-tee liikmed said vajalikud vahendid, et X-tee üleminek latusamalt läheks. Seoses üleminekuga on uute liikmete vähenemine aeglustunud – tulenevalt põhjalikumast nõuete kontrollist on tõenäoline, et ülemineku lõppedes X-tee liikmete arv mõnevõrra väheneb.

Baastaristu arendamise vaates on oluline välja tuua ka mõned arengud konkreetsete tegevuste lõikes:

- 1) On ajakohasena hoitud pikaajalised strateegiad ehk roadmap'id olulisemate baaskomponentide (X-tee, eID jms) arendamiseks. Koostöös Soome Rahvastikuregistri keskusega (Soome X-tee e Palveluväylä haldaja) on arendatud X-tee tuumtehnoloogiat ja seda nii Eestis kui Soomes juurutatud. 2016. aastal sõlmiti Soome rahandusministeeriumiga vajalikud kokkulepped, et asutada 2017. aastal ühisorganisatsioon, mis tegeleks asjakohase tehnoloogia arenduse ja kvaliteedi tagamisega – säästes RIA-le tulevikus ressursse kohaliku ökosüsteemi haldamiseks.
- 2) Lisaks eID tehniliste lahenduste koordineerimise ja jätkusuutliku arengu eest vastutamise RIA pädevusse toomisele aastal 2015, lepiti kokku Siseministeeriumi (edaspidi SiM) ja MKM vahel usaldusteenuste (sertifitseerimisteenused ja ajatempliteenused) vastutuse pädevuse üle toomine RIA-sse aastast 2017. eID meeskonna jaoks RIA-s õnnestus saada 2 täiendavat kohta. SiM, MKM, Politsei- ja Piirivalveamet (edaspidi PPA) ja RIA vahel on ühiselt kokku lepitud, et kogu elektroonilise identiteedi vastutus ja teadmised koondatakse RIA-sse. Koostöö PPA, SMIT ja RIA vahel on alanud väga hästi, ühiselt on panustatud probleemide lahendamisse ning uue ID-1 hanke koostamisele.
- 3) eID valdkonnas on tehtud aktiivset koostööd Lätiga ning Eesti ASICE formaadis allkirjastatud dokumendid on valideeritavad ka Läti allkirjastamislahendustes ning Eesti ID-kaardiga saab anda allkirja kasutades Läti tarkvara. 2017. aasta esimeses pooles tekib Läti allkirjade ja Läti ID kaardi tugi ka Eesti DigiDoc klient rakendusse. Läti partnerid ootavad Eesti poolset ettepanekut/visiooni võimaliku ühise tarkvara arendusmudeli osas.
- 4) 2016. aastal loodi võimekus ID-kaartide kauguuendamiseks, mille tulemusel on käivitatud kasutuses olevate ID-kaartide tarkvara ja krüptograafia uuendamine, tagamaks kaartide jätkuvat kõrgetasemelist turvalisust. 2016. aastal uuendas oma ID-kaardi tarkvara ja/või sertifikaate üle 70 000 kaardiomaniku. Protsess jätkub ka 2017 aastal.
- 5) Eesti.ee autentimismehhanismi täiendati e-residentide eristamiseks (nüüd toimib meiliaadressi suunamine @eesti.ee aadressile ka e-residentide jaoks).
- 6) Riigipilve strateegia sai 2015. aastal VV heaks kiidetud ning järgnevatel aastatel hakkab avalik sektor seda ellu viima. Täna on üheks fookusteemaks juhiste väljatöötamine avalikule sektorile selle osas, milliseid pilveteenuseid millistel juhtudel kasutada võib. Milliseid andmeid

*tohib hoida ka erasektori pilvelahendustes jne. Eesmärgiks on see, et pilveteenuste kasutamine tooks kaasa efektiivsust, kuid täna puuduvad juhised, mis lubaksid avalikul sektoril mingeid teenuskihte outsource'ida, mistõttu ei julgeta andmeid välja viia. Seisuga 01.01.2017 on riigipilve pilootkeskkond kasutatav Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutuse (edaspidi RIKS) pakutava teenusena. 2017. aasta jooksul on kavas hakata pakkuma riigipilve toodangukeskkonda.*

- 7) 2015. aastal käivitus Riigi infosüsteemi haldussüsteemi (edaspidi RIHA) uue versiooni väljatöötamise ärianalüüs ning uue RIHA esimene versioon (andmekogude kirjeldamise ja kooskõlastamise moodul) oli plaanis toodangusse viia 2016. aasta lõpus. Kahjuks võtsid arendustööd oodatust (sh arenduspartneri pakutud) ajagraafikust oluliselt kauem aega ning üleantu kvaliteedi osas tekkisid vaidlused, mis aruande kokkupaneku ajal veel kestavad.*
- 8) X-tee protokoll põhise lähenemise toetamiseks on koondatud senistest arendustest erinevad X-tee protokoll osised ning valmistatud ette hange tervikliku x-tee protokoll standardi ettevalmistamiseks. Selle järel on võimalik otsida alternatiivseid lahendusi, mis vastaks protokoll nõuetele. Lisaks on uuendatud Infosüsteemide Andmevahetuskivi määruses nõuet, kus X-tee liige peab teiste liikmetega andmete vahetamiseks järgima X-tee protokoll – mitte RIA loodud X-tee protokoll näidislahendust.*
- 9) eIDASe ülevõtmine – eIDAS määrus jõustus 2016. aastal. Selle fookuses hinnati ära ja kinnitati kõik praegused eID kandjad vastavaks EL QSCD nõuetele ning nendega saab anda omakäelise allkirjaga võrdväärset digitaalallkirja. 2016. aastal kaotas kehtivuse senine Digitaalallkirja seadus (DAS) ning selle asemel on nüüd E-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seadus (EUTS). 2016. aastal alustati ka projektidega tagamaks eIDAS nõuet ülepiiriliseks isikute tuvastamiseks ja piiriüleste digitaalallkirjade aktsepteerimiseks.*
- 10) Jätkub portaali eesti.ee uuendamine. 2016. aastal koostati uus strateegia ja teostati arendustöid portaali tehnilise platvormi uuendamiseks. Ühtlasi uuendati portaali sisustruktuuri ja tehti inventuur majutatavate teenuste osas. Koostöös teenusepakkujatega suleti dubleerivad ning vähe kasutatust leidnud teenused. 2017. aastal jätkub koostöö teenusepakkujatega suunamaks teenused omaniku keskkonda. Lisaks tullakse välja tehniliselt ja vormiliselt uue eesti.ee portaaliga. Portaal kasutajate autentimiseks kasutatakse eIDAS lahendust.*

Käesoleva prioriteedi all kavandatavad ja finantseeritavad tegevused peavad olema ühtlasi suunatud infoühiskonna arengukava meetme „**Avaliku ja erasektori ühtse teenuseruumi arendamine**“ elluviimisele:

Tegevussuunad, mis toetavad eesmärkide saavutamist käesoleva prioriteedi raames, on meetmeti järgmised:

**Meede: Avaliku ja erasektori ühtse teenuseruumi arendamine**

**Arengukava tegevussuund: Arendatakse teenuseruumi koosvõime lahendusi nii, et need vastaksid tehnoloogia arengule ning toimiksid turvaliselt nii riigi siseselt kui piiriülevalt**      *Tegevuse staatus*      *Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa*

Töötatakse välja ja rakendatakse baastaristu (X-tee, ID kaardi infrastruktuur) arendamise ja haldamise kontseptsioon.	jooksev	X-tee, eID osas valmivad RIA roadmapid.
Töötatakse välja i-valimiste arendamise ja haldamise kontseptsioon, sh lepatakse täpselt kokku vastutused ning koostatakse tegevusplaan järgnevateks aastateks.	loobutud '16	Valimiskomisjon tegeleb i-valimiste arendamise ja haldamise kontseptsiooni väljatöötamisega.
eID kasutajatoe pöördumiste vähendamise analüüs uueks kasutajatoe rahastusmudeli väljatöötamiseks ja haldusprotsesside parendamiseks.	töös	Teostatakse analüüs.
Edendatakse üleminekut ETSI standardist tulenevale digitaalallkirja vormingule (.bdoc), ASIC-E.	töös	BDOC tugi realiseeriti 2013.aasta lõpus. Toimunud on teavitustegevus/esinemine BDOC teemal Sertifitseerimiskeskuse ( <i>edaspidi SK</i> ) korraldatud infopäeval. 2016. aastal infopäevad ajatemplipõhise allkirjavormingu (ASIC-E) kasutusele võtmiseks, parema rahvusvahelise ühilduvuse tagamiseks.
BDOC standardi kasutuselevõtmisega seotud jätkutegevused: 1) teavitustegevused; 2) luua tehniline lahendus ajalooliste (ddoc) ja vähem levinud digiallkirjade valideerimiseks. 3) luua tehniline lahendus mis lihtsustab ddoc formaadis olevate failide üleallkirjastamine.	töös	Arendusprojektid on töös: - EE ajalooliste allkirjade (ddoc, bdoc, xtee) ja PDF allkirjade (eIDAS ühilduvad) valideerimine (SiVa), - ddoc formaadis digiallkirjastatud failide pikaajalise tõestusväärtuse tagamiseks ajatempli liisamine (TeRa) - uue krüptokonteineri formaadi ja spetsifikatsiooni ning rakenduse prototüübi loomine (KONT) - eIDAS Node komponentide juurutamine (EU ülene autentimislahendus) (eINO) Kõikide projektide osas jätkuvad teavitustegevused, infopäevad.
EL eID määruse rakendamine Eestis.	töös	1) EL rakendusaktide koostamisse sisendi andmine ja Eestisuunaline kommunikatsioon; 2) EUTS seaduse rakendamise jälgimine ja siseriiklik kommunikatsioon; 3) eID piiriülese tunnustamise töögruppides osalemine ja Eesti eID skeemide kõrge usaldusväärsuse tunnustamise eest seismine.
Iseteeninduskioskite kasutamisele võtmine isikutunnistuse ja elamisloakaardi väljastamiseks.	ootel	Seoses planeeritavate muudatustega biomeetria hõive ja töötlusega seotud regulatsioonis vastavalt biomeetria kontseptsioonile ei ole mõistlik tehnilist lahendust ennem realiseerida.

Töötatakse välja ja rakendatakse biomeetrilise isikutuvastamise kontseptsioon.	töös	Biomeetrilise isikutuvastamise kontseptsioon töötati SIM-is välja 2016. aasta lõpuks. Rakendamiseks on vajalik ühtse biomeetrilise infosüsteemi (ABIS) rakendamine Eestis.
Virtual Data Embassy pilootprojektide elluviimine.	tehtud '16	Virtual Data Embassy pilootprojektid, koostöös RIK, i, RIA ja Microsoftiga, on tehtud. Sooritatud on kaks projekti koostöös Microsoftiga. Raportid on leitavad: <a href="https://www.mkm.ee/et/tegevused-eesmargid/infouhiskond/riigi-infosusteem">https://www.mkm.ee/et/tegevused-eesmargid/infouhiskond/riigi-infosusteem</a> .
Arendatakse edasi Eesti.ee portaali eesmärgiga konsolideerida teenuseid ja tõsta nende kvaliteeti (eesti.ee kogu e-riigi väravana) - eeltööd, analüüs.	tehtud '16	Uue eesti.ee analüüsitööd (etapiviisiliselt).
Arendatakse uus Eesti.ee portaal eesmärgiga tõsta teenuste kvaliteeti, sh eesti.ee tehnilise platvormi vahetus.	töös	Uue eesti.ee arendus- ja juurutustööd (etapiviisiliselt). Eesti riigi ühtne kontaktpunkt teabevärv eesti.ee keskkond viiakse SF vahendite toel sisuliselt ja tehnoloogiliselt uuele kvalitatiivsele tasemele. Uue portaali eesmärk on: 1) olla riigiga suhtlemisel teekonna korraldaja, et inimene jõuaks mugavalt vajaliku avaliku info või elektroonilise teenuseni inimese enda valitud kanalites, tema kasutatavate vahenditega ja talle sobival ajal; 2) eesti.ee pakkuda teenuseosutajale platvormiteenuseid (UIG, autentimine, teavitused sms-i ja e-postiga jt) ja teenuste kvaliteedi järelvalvet. 2016. aastal telliti uue eesti.ee teenuste ja infoloogika disaini ärianalüüs, viidi läbi avalik ideekonkurss uuele visuaalsele identiteedile ning telliti detailanalüüs ja jätkusuutliku arhitektuurse kontseptsiooni väljatöötamine, millede põhjal viidi läbi valitud platvormi proof-of-concept. 2016. aastal valiti välja uue eesti.ee CMS, realiseeriti infoteenuste platvorm, UI/UX, UIG ja autentimata vaated. Aastatel 2017-2020 peaks ettevalmistavate tegevuste põhjal toimuma juba suuremahulised arendustööd uue eesti.ee realiseerimiseks.
Ruumiandmekogumid viiakse vastavusse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuuri (INSPIRE) direktiivi nõuetele ning laiendatakse geoinfo universaalsel kujul kättesaadavust.	töös	Tööde järgmise etapi elluviimiseks on hange välja kuulutatud. INSPIRE direktiivi lisades II ja III toodud ruumiandmetekogumite vastavusse viimine direktiivi nõuetega ning neile vastavate vaatamis-, otsingu- ja allalaadimisteenuste loomine. Metaandmete lisamine. Ruumiandmete infrastruktuuri laiendamine teenuste käideldavusnõuete tagamiseks. Maa-ameti kaarditeenuste kasutuse laiendamine mobiilsetele seadmetele.

Laiendatakse ID-kaardi baastarkvara tuge mobiilsetele operatsioonisüsteemidele.	töös	2014 telliti tehniline ja turvaanalüüs, mille tulemusel kaardistati platvormide tehniline ühilduvus ja erinevate lahenduste turvariskid. Analüüs olemas. Arendustöödega alustatud 4kv 2016. Tähtaeg 2kv 2017. Tulemus: Arendusvahendid (liidestada mobiilne rakendus või eTeenuse eID-ga) Android ja iOS jaoks, dokumentatsioon, näidisrakendus (äpp) dokumentide allkirjastamiseks Android ja iOS keskkonnas, kasutades kiipkaarti ja Mobiil-ID. Testitud piiratud hulga telefonidega ja kaardilugejatega. Teavitustegevused tehtud.
<b><i>Arengukava tegevussuund: Arendatakse asutuste-, sektorite ning rahvusvahelist koostöömet, et riigi infosüsteem toimiks ühtse koostöömehhanismina</i></b>	<b><i>Tegevuse staatus</i></b>	<b><i>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kohta</i></b>
Ajakohastatakse koostöömehhanismide raamistiku dokumente, luuakse ja levitatakse asjakohaseid juhendmaterjale ja tõstetakse koostöömehhanismide alast teadlikkust 1) arhitektuurinõukogu käivitamine ning koostöömehhanismide uuendamise delegeerimine arhitektuurinõukogule.	tehtud	RIA arhitekti Andres Küti juhtimisel on käivitatud arhitektuurinõukogu ning koostöömehhanismide dokumentide läbivaatamise ülesanne on nõukogule antud.
Ajakohastatakse koostöömehhanismide raamistiku dokumente, luuakse ja levitatakse asjakohaseid juhendmaterjale ja tõstetakse koostöömehhanismide alast teadlikkust - jätkutegevused 1) koostöömehhanismide uuendatud versiooni publitseerimine ning teavitustegevused (2015-2016).	jooksev	2015. aasta - arhitektuurinõukogu on koostöömehhanismide dokumentide ülevaatamisega algust teinud. 2016. aasta - uue koostöömehhanismide dokumentid ja printsiibid on kooskõlastatud.
Lepitakse kokku prioriteedid ja osaletakse aktiivselt IKT standardimisegevuses.	ootel	IKT standardimise vajaduste kaardistamine on töös. Teemaga tegeletakse vajaduspõhiselt.
RIHA uuele visioonile vastava lahenduse realiseerimine ja juurutamine.	töös	I etapp uuest RIHAst vastavalt visioonile valmib 2017. Uus RIHA on arendatud aastaks 2019. RIHA määrus on muudetud kooskõlas uue RIHA visiooniga.

Arendatakse teenusteeruumi koosvõime lahendusi nii, et need toimiksid turvaliselt.	töös	Küberjulgeoleku Strateegia 2014-2017 rakendusplaani tegevused, mille puhul on rahastamiseks märgitud struktuurfondide raha, on rahastatud ja teostatud/elluviimisel. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi Riigi infosüsteemide osakonnast ( <i>edaspidi RISO</i> ) koordineeritud RES lisataotluste ja SF raha jaotamisel lähtutakse turvalise koosvõime põhimõtetest.
<b><i>Arengukava tegevussuund: Luuakse eeldused ja otsitakse aktiivselt võimalusi teenuste baastaristu kasutamiseks piiriüleseks teenuste osutamiseks</i></b>	<b><i>Tegevuse staatus</i></b>	<b><i>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</i></b>
Käivitatakse prioriteetsed piiriülesed teenused (näiteks elektrooniline andmevahetus maksuametite vahel) Soomega.	töös	Maksuameti maksuinfo vahetamise teenuse arendus on töös.
Toimib baasinfrastruktuuri komponentide rahvusvaheline ühisarendus.	töös	Käivitatud rahvusvaheline koosvõimelahenduste arendamise kehand (VV on heaks kiitnud arendamise kehandi). Koostöös FIga on ühisarendatud x-tee tuumtarkvara ning FI ja EE X-tee keskkonnad on (jätkuvalt) koosvõimelised, st EE ja FI X-tee keskkondade liikmetel on võimalik omavahel andmeid vahetada. Alustatud läbirääkimisi täiendavate partnerite kaasamiseks (näiteks: Norra, Rootsi, UK, Jaapan, Taani, EU jne.)
Osaletakse rahvusvahelistes projektides eesmärgiga kaitsta Eesti huve riikideüleste lahenduste väljatöötamisel ning levitada meie baastaristu komponentide kontseptsiooni (näiteks: eSens ja STORK 2.0).	tehtud '16	eSENS projektis piloteeris Eesti pool (haiglad, RIK). Samuti on käivitatud eInteraction töörühm, mis kirjeldab x-tee lahenduse ning aitab piloteerijatel seda kasutusele võtta. 3B koostöös on kohtunud 2 korda baltlastega.
Osaletakse aktiivselt EL digitaalse ühtse siseturu arengut toetavate strateegiate ja regulatsiooni kavandamisel ning vastavate üle-euroopaliste või regionaalsete projektide läbiviimisel.	jooksev	EL strateegiate kujundamisel osalemine toimub.
<b><i>Arengukava tegevussuund: Analüüsitakse ja piloteeritakse pidevalt innovaatiliste tehnoloogiate kasutuselevõttu</i></b>	<b><i>Tegevuse staatus</i></b>	<b><i>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</i></b>



Toetatakse keeletehnoloogiate kasutuselevõtu pilootprojekte avalikus sektoris.	ootel	Vastavalt keeletehnoloogia programmile, koostöös EKT juhtkomiteega, luuakse tegevusplaan 2018 aastaks.
<b><i>Arengukava tegevussuund: Dupleerimise vältimiseks ja kuluefektiivsuse suurendamiseks edendatakse andmete ja tehnoloogiate ühis- ja taaskasutatavust</i></b>		
Riigipilve rajamine ja serverimajutusressurside konsolideerimine.	töös	2016. aasta lõpuks on RIKS-s püsti riigi privaatpilve piloot. Valmib riigipilve tehniline lahendus, mis vastab RIA riigipilve nõudmistele ning täidab riigiasutuste vajadusi. 3Q 2017 on plaanis liikuda pilootfaasist toodangusse.
Toetatakse Eesti kultuuripärandi digiteerimist ja digitaalsena säilitamist.	ootel	Tegevustega alustatakse vastavalt Kultuuriministeeriumi esitatavale kultuuripärandi digitaliseerimise road-mapile.
Töötatakse välja andmekogude andmete arhiveerimise põhimõtted ja luuakse arhiveerimise abivahendid.	töös	Rahvusarhiiv osales europrojektis E-ARK (eark-project.com). Jätkutegevustena töötatakse andmekogu sisu liigitamise põhimõtete kallal. Selleks tehakse sisemisi ettevalmistusi, tegevusega alustati 2016.
Ühtne SSO avalikule sektorile - eIDAS Node.	töös	Ühtne avaliku sektorile mõeldud autentimislahendus on analüüsitud, arendatud ja eesti.ee-s juurutatud.
Toetatakse riigi teenuste baastaristu arendamist.	töös	Investeeringute kavasid koostatakse vastavalt eelnevale investeeringuvajaduste kaardistamisele. 2015. aastal koostati kolm investeeringute kava kogumahas 7 327 340 eurot (ilma omafinantseeringuta). 2016. aastal koostati 5 investeeringute kava kogumahas 11 802 403 eurot (ilma omafinantseeringuta).
Tagatakse eID tarkvara lõppkasutajatele ja arendajatele.	jooksev	1) Enim kasutatavatele operatsioonisüsteemidele ja veebilehitsejatele (85% kasutajatest) on kättesaadav toimiv tarkvara. 2) Tarkvara kasutajatele on tagatud kasutajatugi.

Usaldusteenuse rolli ja tehniliste nõuete määratlemine.	jooksev	1) ID-kaardi kiibirakenduse elektroonilise tuvastuse, digiallkirjastamise ja personaalse krüpteerimise riigiüleised arendusvajadused (sh mõju) on kaardistatud ning olemas roadmap nende realiseerimiseks. 2) RIA on tarninud turvalise ja ökosüsteemiga koosvõimelise ID-kaardi kiibirakenduse PPA-le (alates 2018). 3) ID-kaardi kiibirakendus on sertifitseeritud (alates 2018). 4) PPA ja RIA vahelise eID koostöö juurutamine (eID ja usaldusteenuste vastutus RIA-s) 5) Usaldusteenuste nõuded on detailselt defineeritud 6) ID-1 hankes sisend antud ja tegevused vastavalt hanke/projekti plaanidele 7) Kontaktivaba kaardi teostatavuse analüüs 8) Alternatiivsete eID lahenduste hindamine 9) eID kasutamise ülevaate keskkonna loomine (minu dokumendid ja toimingud eesti.ee keskkonnas)
Rajada Eesti andmesaatkond.	töös	Tagatud on Eesti riiklik digitaalne järjepidevus ja rajatud on Eesti andmesaatkonnad.
Tagada Eesti avaliku sektoriga suhtluseks andmevahetusplatvorm.	jooksev	Tulemus: * Asutustele ja erasektorile on kasutatav turvaline andmevahetusprotokoll ning selle näidisimplementatsioon. * Täiendatud regulatsioon ja protsessid, et sektoris sõltumatu liitumine oleks ladus.
Tagada baaskomponentide sertifitseerimine	jooksev	1) Riigi infosüsteemi baaskomponendid (X-tee, eID) suhtlusliidesed ja andmestruktuurid on spetsifitseeritud (standardimiseni). 2) On loodud spetsifikatsiooni sertifitseerimise vahendid. 3) Spetsifikatsioonide abil on võimalik luua koosvõimelisi referentsimplementatsioone.
Kriitiliste andmekogude offline varundamine Eesti saatkondadesse	töös	Kõik kriitilised registrid/andmekogud on varundatud turvaliselt vähemalt ühte Eesti saatkonda.

## 2.2. Rohkem kõrgema lisandväärtusega töökohti, suurem rahvusvaheline konkurentsivõime ja kõrgem elukvaliteet inimeste IKT-oskuste tõusu kaudu

Eesmärk on panustada tööhõive kasvu ning liikuda suurema lisandväärtusega töökohtade loomisse ning rahvusvahelise konkurentsivõime kasvu suunas. Selle eesmärgi saavutamiseks seatakse järgmised sihid:

- Inimesed teavad ja oskavad interneti oma elukvaliteedi parandamiseks kasutada
- Suurema lisandväärtusega töökohtade arvu kasv kõrgemate IKT- oskuste kaudu

### Digitaalse kirjaoskuse arendamine isikliku heaolu suurendamiseks

Indikaator	Algtase	2014	2015	2016
Interneti mittekasutajate <sup>21</sup> osakaal 16-74 aastaste Eesti elanike seas	18,6% (2013) <sup>22</sup>	Kava: 14,0% Tegelik: 14,5% <sup>23</sup>	Kava: 14% Tegelik: 10,9% <sup>24</sup>	Kava: 12% Tegelik: 12,8% <sup>25</sup>
Isikute osakaal, kes hindavad oma arvutikasutamise oskusi piisavaks enda isikuandmete kaitsmiseks internetis <sup>26</sup>	Algtase 68% (2013) <sup>27</sup>	2014. aasta seisuga andmeid ei kogutud	2015 aasta seisuga andmeid ei kogutud. Uuesti mõõdetakse 2016 aastal	70%

<sup>21</sup> Interneti mittekasutajateks loetakse 16-74 a. inimesi, kes ei ole viimase 12 kuu jooksul või kunagi interneti kasutanud

<sup>22</sup> Allikas: Statistikaamet

<sup>23</sup> Allikas: Statistikaamet

<sup>24</sup> Allikas: Statistikaamet

<sup>25</sup> Allikas: Statistikaamet

<sup>26</sup> 16-74-aastaste Eesti elanike osakaal, kes hindavad oma arvuti kasutamise oskusi piisavaks oma isikuandmete kaitsmiseks internetis. Aastaks 2020 peab Eesti tase olema 10%punkti kõrgem kui EL keskmine.

<sup>27</sup> Allikas: Statistikaamet

Isikute osakaal, kes on kasutanud e- kaubandust <sup>28</sup>	Algtase: 23% (2013)	Kava: 27% Tegelik: 49%	Kava: 31% Tegelik: 58,9%	Kava: 35% Tegelik: 56,5%
Isikute osakaal, kes on kasutanud piiriülest e- kaubandust <sup>29</sup>	Algtase: 57% (2013) <sup>30</sup>	Kava: 61% Tegelik: 45,2%	Kava: 65% Tegelik: 44,2%	Kava: 69% Tegelik: 41,3%

Tabel 3. Rakendusplaani prioriteedi „Rohkem kõrgema lisandväärtusega töökohti, suurem rahvusvaheline konkurentsivõime ja kõrgem elukvaliteet inimeste IKT- oskuste tõusu kaudu“ eesmärgi iseloomustavad indikaatorid.

*Eesti infoühiskonna arengukava 2014-2020 seab eesmärgiks panustada kõrgema lisandväärtusega töökohtade loomise ning rahvusvahelise konkurentsivõime kasvu suunas. See tähendab eeskätt kõrgemate IKT-oskuste arendamist ning seda ka IKT-välistel erialadel ja sektorites. Infoühiskonna arengukava 2020 oskustega seotud eesmärkide saavutamiseks peavad digitaalse kirjaoskuse ja kõrgemate IKT-oskustega arendamise meetmed olema horisontaalselt lõimitud kõigis haridusvaldkonna strateegiadokumentides, rakenduskavades ning EL toetuskeemides. Infoühiskonna arengukava kõrval panustab kirjeldatud eesmärgi saavutamisse kõige enam Haridus- ja teadusministeeriumi (edaspidi HTM) Elukestva õppe strateegia ning eeskätt selle digipöörde programm. Detailsem ülevaade programmi raames 2016. aastal saavutatust on toodud HTM-i valdkondliku arengukava tulemusaruandes. 2015. aastal majandus- ja taristuministri kinnitatud EL SF programm „Toetuse andmise tingimused digitaalse kirjaoskuse arendamise toetamiseks“, mis panustab otseselt IÜAK2020 oskuste ploki eesmärkide täitmisse, on edukalt käivitunud. Programmi 8,5 miljonilisest eelarvest on 2016. aasta lõpuks planeeritud 5 823 934,71 eurot.*

*Digitaalse kirjaoskuse arendamine isikliku heaolu suurendamiseks ja tööalaste väljavaadete parendamiseks on jätkuvalt prioriteet. Aasta aastalt on nii EL-s kui Eestis tõusnud prioriteediks tööstuse digitaliseerimise temaatika, mis omakorda sunnib fokuseerima konkreetsematele majandussektoritele ja valdkondadele, kus digitaalse kirjaoskuse probleem / puudujääk on kõige suurem. Heal tasemel töötava elanikkonna digitaalset kirjaoskust võib vaadelda kui eeltingimust kõrgemate erialaste IKT-oskuste arendamiseks.*

*Tulenevalt eelnevast, planeeriti MKM-i EL SF digitaalse kirjaoskuse programmist 2016. aastal just tööstussektori töötajatele suunatud digitaalse kirjaoskuse koolitusprojekt, mille eesmärk on jõuda 3000. inimeseni eeskätt puidu-, metsa-, masina- ja metallitööstuses. Olulise osa projekti sihtrühmast moodustab venekeelne elanikkond ning see viiakse ellu aastatel 2017-2020.*

*Koolitustegevuste kõrval on oluline anda nii õppuritele kui töötavatele inimestele adekvaatne ja kaasajastatud pilt IKT-valdkonna ametitest ning karjääriivõimalustest. Selleks planeeriti 2016. aastal kolmeosaline tegevuste pakett, mis sisaldas IKT-valdkonna ametite ja karjääriinfo uuendamist, karjääriinfo spetsialistide koolitamist ning oluliste sihtrühmade teadlikkuse tõstmist. 2016. aastal jõuti ellu viia paketi kaks esimest osa. Karjääriinfo*

<sup>28</sup> 16-74-aastaste Eesti elanike osakaal, kes on viimase 12 kuu jooksul interneti vahendusel eraotstarbeks tooteid või teenuseid ostnud või tellinud

<sup>29</sup> Viimase 12 kuu jooksul interneti vahendusel eraotstarbeks tooteid või teenuseid ostnud või tellinud 16-74-aastaste Eesti elanike osakaal, kes on tooteid või teenuseid ostnud või tellinud piiriülesest teistest EL riikidest (osakaal e-kaubanduse kasutajatest)

<sup>30</sup> Allikas: Statistikaamet

uuendamise raames vaadati üle kõik [www.rajaleidja.ee](http://www.rajaleidja.ee) IKT ametiprofiilid, loodi ametialale sobivust mõõtvad testid, videod ametites töötavate inimestega ning fotopank edaspidise turundustöö tegemiseks.

Karjääriinfo spetsialistide koolituse sihtrühma hulka arvati ka hulk õpetajaid ja teisi koolides töötavaid spetsialiste ning kokku koolitatakse 2018. aastani ca 450 inimest.

Infoühiskonna arengukava 2014-2020 seab eesmärgiks kasvatada Eesti IKT-sektoris töötavate inimeste arvu aastaks 2020 võrreldes aastaga 2013 50% võrra. IKT-spetsialistide järelkasvu kindlustamiseks on aga oluline panustada tehnoloogiaerialade populariseerimisse, mille üheks võimaluseks on IKT-alase huvihariduse pakkumine. MKM viis 2015.a läbi pilootprojekti 36. IKT huviringijuhendaja koolitamiseks. Projekt osutus väga edukaks ning 2016. aastal otsustati hankida uus koolitus ja suurendada sihtrühma 200. inimeseni.

Käesoleva prioriteedi all kavandatavad ja finantseeritavad tegevused peavad olema suunatud infoühiskonna arengukava meetme „**Digitaalse kirjaoskuse arendamine isikliku heaolu suurendamiseks**“ elluviimisele.

Tegevussuunad, mis toetavad eesmärkide saavutamist käesoleva prioriteedi raames, on meetmeti järgmised:

**Meede: Digitaalse kirjaoskuse arendamine isikliku heaolu suurendamiseks**

**Arengukava tegevussuund: IKT-baasoskuste omandamine üldhariduskoolis**

**Tegevuse staatus**

**Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa**

Arendatakse edasi Wolframi arvutipõhise matemaatika programmi ning see rakendatakse põhikoolides ja gümnaasiumides.

töös

Aastaks 2017 on 40 põhikooli Wolframi arvutipõhise matemaatikaprogrammi kasutusele võtnud.

Luuakse metoodika ja viiakse läbi süsteemne õpilaste IKT-alaste pädevuste mõõtmine.

töös

Aastal 2017 on digipädevuste mõõtmise metoodika välja töötatud.

**Arengukava tegevussuund: IKT baasoskuste omandamine täisealiste interneti mittekasutajate seas**

**Tegevuse staatus**

**Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa**

Toetatakse programmi "e-Kogukond" kaudu regionaalseid kogukondlikke algatusi IKT-oskuste edasiandmiseks.	töös	Eesmärgiks on koolitada vähemalt 6000 inimest.
Viiakse läbi m-teenuste konkurss (2016).	tehtud '16	Konkurss on läbi viidud.
Viiakse läbi avaandmete tarkvaratalgud.	tehtud '16	Ava- ja suurandmete hackaton toimus oktoobris, mille tulemusel sünnib andmete taaskasutamiseks uusi rakendusi ja lahendusi.
Koostöös vaba tarkvara kogukonnaga viiakse läbi vaba tarkvara teabepäev.	töös	Tegeletakse vajaduspõhiselt.
<b><i>Arengekava tegevussuund: IKT-pädevuste määratlemine haridustasemetel ning erialade kutsesstandardites</i></b>	<b><i>Tegevuse staatus</i></b>	<b><i>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</i></b>
Arendatakse ja/või luuakse arvutiõppe ja informaatika valikkursused põhikoolile ning gümnaasiumile.	töös	IT õppeained ja kursused on piloteeritud 2017.a lõpuks.

## Kõrgemate IKT oskuste arendamine

Indikaator	Algtase	2014	2015	2016
16-74-aastaste elanike osakaal, kes hindavad oma arvuti kasutamise oskusi piisavaks töökoha otsimiseks või vahetamiseks järgmise aasta jooksul <sup>31</sup>	76% (2013) <sup>32</sup>	Kava: 78% Tegelik: 2014 aasta seisuga andmeid ei kogutud	Kava: 80% Tegelik: 2015 aasta seisuga andmeid ei kogutud. Uued andmed tulevad 2016 aasta jooksul	Kava: 82% Tegelik: 70,5%
Töötajate rahulolu tööturul saadaolevate töötajate IKT-oskustega <sup>33</sup>	Algtase puudub	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad

<sup>31</sup> 16-74-aastaste elanike osakaal, kes hindavad oma arvuti kasutamise oskusi piisavaks töökoha otsimiseks või vahetamiseks järgmise aasta jooksul

<sup>32</sup> Allikas: Statistikaamet

<sup>33</sup> Meetoodika on välja töötatud IT-Akadeemia 2016+ programmi raames. Esimesed tulemused mõõdetakse 2016.a lõpus seoses IT-Akadeemia tulemusrahastuse mõõtmisega

IKT-spetsialistide osakaal koguhõives <sup>34</sup>	3% (2013)	Kava: 3,1% Tegelik: 4,9%	Kava: 3,3% Tegelik: täpsustub	Kava: 3,5% Tegelik: Uued andmed 2017. aasta jooksul
IKT-sektori toodete ja teenuste ekspordi osakaal kogu ekspordist	13,5% (2013) <sup>35</sup>	Kava: 15,6% Tegelik: uued andmed tulevad 2016 aastal	Kava: 16,3% Tegelik: Uued andmed tulevad 2017 aastal	Kava: 17% Tegelik: uued andmed 2017. aasta jooksul
Tippspetsialistide osakaal kogu hõivest	9,9% (2013) <sup>36</sup>	Kava: 10,2% Tegelik: 9,3%	Kava: 10,5% Tegelik: uued andmed tulevad 2016 aastal	Kava: 10,8% Tegelik: 9,8%

Tabel 4. Rakendusplaani prioriteedi „Rohkem kõrgema lisandväärtusega töökohti, suurem rahvusvaheline konkurentsivõime ja kõrgem elukvaliteet inimeste IKT- oskuste tõusu kaudu“ eesmärgi iseloomustavad indikaatorid.

*Kõrgemate IKT oskuste osas peab olulisema tulemusena ära märkima OSKA seire- ja prognoosisüsteemi käivitumist ning esimeste tulemuste avaldamist. 2016. aastal valmisid esimesed OSKA valdkondlikud raportid, mh info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonnast. OSKA eesmärk on tööturul toimuvate muutuste ja ühiskonna vajaduste võimalikult kiire jõudmine koolituspakkumisse. Üldise tööturu vajaduste ja koolituspakkumiste kõrvutamise juures, kirjeldatakse valdkondlikes raportites ka erialaste IKT-oskuste vajadust. See annab omakorda hea alusmaterjali õppekavade täiendamiseks ning täiendkoolituste planeerimiseks. IKT valdkond valiti esimeseks uuritavaks valdkonnaks peamiselt seetõttu, et tegemist on Eesti majandusarengu ühe olulisema alaga, millel on ulatuslik mõju kõigile teistele sektoritele<sup>37</sup>.*

*MKM EL SF programmi raames jätkusid kolm pikaajalist koolitusprojekti kõrgemate IKT-oskuste arendamiseks – IT-õiguslane spetsialistide koolitus, rahvusvaheline koolitusprojekt infoühiskonna mõjust sotsiaalteaduste tudengitele ning kahe infoühiskonnaalase õppeaine (mh MOOC) ja õppetöö läbiviimine.*

*Uue projektina käivitati IKT-sektori tööjõuprobleemi adresseeriv ümberõppeprogramm „Vali IT!“<sup>38</sup>, mille eesmärk on ümber koolitada töötavaid kõrgharidusega inimesi tarkvaraarendajateks. 2018. aasta lõpuni kestvate koolituste käigus saavad uued oskused 500 inimest. Koolitusprojekti uuenduslikkus seisneb selle intensiivsuses ja õppevormis – 3,5 kuud, millest 6 nädalat moodustab auditoorne teooria omandamine ning 8 nädalat praktika IT-ettevõtetes.*

<sup>34</sup> Algtaseme allikas „Eesti IKT kompetentsidega tööjõu hetkeseisu ja vajaduse kaardistamine“, Praxis (2013). Alates 2014.aastast taseme allikas Statistikaameti Eesti tööjõu-uuring.

<sup>35</sup> Allikas: Statistikaamet

<sup>36</sup> Allikas: Statistikaamet

<sup>37</sup> Allikas: [Kutsekoda](#)

<sup>38</sup> [www.vali-it.ee](http://www.vali-it.ee)

Käesoleva prioriteedi all kavandatavad ja finantseeritavad tegevused peavad olema ühtlasi suunatud infoühiskonna arengukava meetme „**Kõrgemate IKT-oskuste edendamine**“ elluviimisele:

Tegevussuunad, mis toetavad eesmärkide saavutamist käesoleva prioriteedi raames, on meetmeti järgmised:

**Meede: Kõrgemate IKT-oskuste edendamine**

***Arengukava tegevussuund: IKT- oskuste omandamine madala või aegunud kvalifikatsiooniga elanikkonna hulgas***

Tööealisele elanikkonnale pakutakse tööalase / erialase IKT koolitusi (täiend- ja ümberõppe vormis).

Toetatakse IKT-pädevuste määratlemisega seotud tegevusi ning IKT-karjääriinfo loomist.

***Tegevuse staatus***

töös

töös

***Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa***

Koolituse läbinud isikute arv

1. Kursus on välja töötatud;
2. Läbi on viidud koolitus vähemalt 450le spetsialistile ja õpetajale.

***Arengukava tegevussuund: IT-spetsialistide osakaalu suurendamine kohalikes***

Jätkatakse IT-Akadeemia programmi elluviimist.

Õpipoisiõppe raames piloteeritakse erinevaid töökohapõhise IT-õppe rakendusmudeleid nii kutse- kui kõrgkoolides IT-hariduse kvaliteedi tõstmise eesmärgil.

Toetatakse IKT-hariduse populariseerimist kohalikel haridustasemetel ja huvihariduses.

***Tegevuse staatus***

töös

töös

***Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa***

ITA programmi mõõdikud.

1. Õpipoisiõppe lõpetanute arv;
2. Välja on töötatud soovitused IKT-erialadel õpipoisiõppe rakendamiseks.

Aastaks 2017 on võrgustik loodud; Koolitatud on ca 200 ringijuhendajat; Läbi on viidud vähemalt 3 teavituskampaaniat.



<i>Arengukava tegevussuund: Kõrgemate IKT- oskuste omandamine teiste kutse- ja kõrghariduse erialade raames ning teistes majandussektorites, eelkõige nutika spetsialiseerumise valdkondades</i>	<i>Tegevuse staatus</i>	<i>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</i>
Õpetajate ja õppejõudude IKT kompetentsi arendamine	töös	Keskselt korraldatavas täiendusõppes on pakutud õpetajatele võimalusi digipädevuse (mh. erialase IKT-oskuse) omandamiseks ja arendamiseks. Õpetajakoolituse eest vastutavate ülikoolide õpetajakoolituse ja kasvatusteaduste õppekavad on kooskõlas kutsestandarditega, milles on kirjeldatud õpetajaametis vajalikud digioskused. Õpetajakoolituse eest vastutavate ülikoolide kompetentsikeskused pakuvad kõrgkoolide õppejõududele võimalusi digipädevuse (mh. erialase IKT-oskuse) arendamiseks.
Toetatakse IKT-alaseid täiend- ja ümberõppekoolitusi kõrgemate IKT-oskuste arendamiseks tööelisele elanikkonnale.	töös	Läbi on viidud ümberõppekoolitus tarkvaraarendajaks saamiseks 500 inimesele.
Toetatakse infoühiskonnaalase teadustöö mahu suurenemist sh. korraldatakse IKT-ga seotud teadustööde konkursse kõrgkoolide mitte-IKT-erialade tudengitele ning toetatakse eriauhindade väljaandmist teistel teadustööde konkurssidel.	töös	Tegevus on planeeritud EL SF 2014+ TAT "Digitaalse kirjaoskuse arendamine" 2015.a tegevuskavasse. Teadustööd lõimitakse IKT-välise erialadel koolitustega seotud hangetega. Läbi viidud hange Oxfordi ülikooliga; lõppemas hange Tartu Ülikooli Riigiteaduste Instituudiga. Lisaks annab MKM jooksvalt välja auhinda parimatele noorteadlastele Eesti Teadusagentuuri korraldatud konkurssidel. HTM: 3.5.4 luuakse õppijatele ja õpetajatele motivatsioonipaketid, sh. akadeemilise karjääri soodustamiseks ning kasvualdkondadega seotud teadustöö mahu suurendamiseks.
Küberspetsialistide oskuste ja tööjõuvajaduse kaardistamine.	töös	Uuring on läbi viidud, kaardistatud on kübervaldkonna spetsialistide oskuste profiilid ning koostatud prognoos tööjõuvajaduse osas.

### 2.3. Nutikam riigivalitsemine

Eesmärk on saavutada olukord, kus avaliku sektori juhtimine ja toimimine on tänu IKT võimaluste oskuslikule kasutamisele nutikam, tõhusam, terviklikum, jätkusuutlikum ning avatum. Selle eesmärgi saavutamiseks seatakse järgmised sihid:

- **Avaliku sektori teenused on mugavad kasutada ja kuluefektiivsed**

- **Teenuseid luuakse ja poliitikat kujundatakse avaliku sektori ja kodanike koostöös**
- **Kvaliteetsemad ja teadmistepõhisemad poliitikaotsused IKT kasutamise kaudu**

#### Paremate avalike teenuste arendamine IKT abil

Indikaator	Algtase	2014	2015	2016
Ühtsetele kvaliteedinõuetele vastavate avalike teenuste osakaal kõigist avalikest teenustest <sup>39</sup>	Ühtsed kvaliteedinõuded töötatakse välja 2016. aastaks	Ühtsed kvaliteedinõuded töötatakse välja 2016. aastaks	Ühtsed kvaliteedinõuded töötatakse välja 2016. aastaks	Teenuste kataloogis kirjeldatud 1563 teenust. Metoodika täpsustub.
Avalikest e-teenustest teadlike elanike osakaal <sup>40</sup>	29% (2013) <sup>41</sup>	Kava: 45% Tegelik: 33%	Kava: 53% Tegelik: 2015.aasta seisuga andmeid ei kogutud	Kava: 61% Tegelik: Täpsustub
Avalikest e-teenustest teadlike ettevõtjate osakaal <sup>42</sup>	34% (2013) <sup>43</sup>	Kava: 48% Tegelik: 37%	Kava: 55% Tegelik: 2015.aasta seisuga andmeid ei kogutud	Kava: 62% Tegelik: Täpsustub

<sup>39</sup> Ühtsetele kvaliteedinõuetele vastavate avalike teenuste osakaal, mis kuuluvad avalike teenuste kataloogi.

<sup>40</sup> 16-74-aastaste Eesti internetikasutajate osakaal, kes hindavad oma teadlikkust riigi ja kohalike omavalitsuste pakutavate erinevate e-teenuste kohta heaks või väga heaks

<sup>41</sup> MKM-i uuring. Hinnatakse üle aasta eraldi uuringuga

<sup>42</sup> Internetti kasutavate ettevõtete esindajate osakaal, kes enda hinnangul on hästi või väga hästi teadlik riigi pakutavate erinevate e-teenustega, mis lihtsustavad ettevõtlusega tegelemist

<sup>43</sup> Allikas: MKM uuring 2012, [https://www.mkm.ee/sites/default/files/content-editors/failid/E\\_riik/uuring\\_ettevotjate\\_rahulolu\\_riigi\\_avalike\\_e\\_teenustega\\_2012.pdf](https://www.mkm.ee/sites/default/files/content-editors/failid/E_riik/uuring_ettevotjate_rahulolu_riigi_avalike_e_teenustega_2012.pdf)

Rahulolu avalike teenuste kvaliteediga (16.-74-aastaste elanike hulgas) <sup>44</sup>	67% (2012) <sup>45</sup>	Kava: 70% Tegelik: 71%	Kava: 73% Tegelik: 2015.aasta seisuga andmeid ei kogutud	Kava: 76% Tegelik: Täpsustub
Rahulolu avalike teenuste kvaliteediga (ettevõtjate hulgas) <sup>46</sup>	76% (2012) <sup>47</sup>	Kava: 80% Tegelik: 79%	Kava: 82% Tegelik: 2015.aasta seisuga andmeid ei kogutud	Kava: 82% Tegelik: Täpsustub
Paberivaba ametliku suhtluse osakaal kogu suhtlusest <sup>48</sup>	38% (2013) <sup>49</sup>	Kava: 46% Tegelik: 93%	Kava: 54% Tegelik: täpsustub	Kava: 62% Täidetud
Masintöödeldavate e-arvete osakaal avaliku ja erasektori vahelises arveldamises <sup>50</sup>	8% (2014) <sup>51</sup>	Kava: 8% Tegelik: 8%	Kava: 8,5% Tegelik: 8,5%	Kava: 60% Tegelik: 13,8%
Teenuste kogu elutsükli maksumuse indeks <sup>52</sup>	Teenuste kogu elutsükli maksumuse indeksi meetodika ja lahendus töötatakse välja 2016. aastaks	Teenuste kogu elutsükli maksumuse indeksi meetodika ja lahendus töötatakse välja 2016. aastaks	Teenuste kogu elutsükli maksumuse indeksi meetodika ja lahendus töötatakse välja 2016. aastaks	Teenuste kataloogis kirjeldatud 1563 teenust. Meetodika täpsustub.

Tabel 5. Rakendusplaani prioriteedi „Nutikam riigivalitsemine“ eesmärgi iseloomustavad indikaatorid.

*2016. aastal ei tellitud uuringufirmalt uuringuid kodanike ja ettevõtjate rahulolu väljaselgitamiseks riigi avalike e-teenustega 2016. aastal. Eesmärgiks on rahulolu välja selgitada asutuste teenuste kataloogi sisestatud andmete, mis on kogutud vahetult peale teenuse kasutamist, alusel. Teenuste kataloogi kandsid asutused vähemalt kõikide ministriumide valitsemisalas olevate avalike e-teenuste kohta teenuste kirjelduse 1. märtsiks 2016. aastaks valitsuskabineti 30. juuni 2015. aasta istungi otsuse alusel.*

<sup>44</sup> 16-74-aastaste Eesti internetikasutajate osakaal, kes on üldiselt rahul või väga rahul riigi ja kohalike omavalitsuste pakutavate e-teenustega

<sup>45</sup> Allikas: MKM uuring 2012, [https://www.mkm.ee/sites/default/files/content-editors/failid/E\\_riik/uuring\\_kodanike\\_rahulolu\\_riigi\\_poolt\\_pakutavate\\_avalike\\_e-teenustega\\_2012\\_emor.pdf](https://www.mkm.ee/sites/default/files/content-editors/failid/E_riik/uuring_kodanike_rahulolu_riigi_poolt_pakutavate_avalike_e-teenustega_2012_emor.pdf)

<sup>46</sup> Internetti kasutatavate ettevõtete esindajate osakaal, kes enda hinnangul on rahul või väga rahul riigi pakutavate erinevate e-teenustega, mida nad peavad seoses oma tööga kasutama

<sup>47</sup> Allikas: MKM uuring 2012, [https://www.mkm.ee/sites/default/files/content-editors/failid/E\\_riik/uuring\\_ettevotjate\\_rahulolu\\_riigi\\_avalike\\_e-teenustega\\_2012.pdf](https://www.mkm.ee/sites/default/files/content-editors/failid/E_riik/uuring_ettevotjate_rahulolu_riigi_avalike_e-teenustega_2012.pdf)

<sup>48</sup> Paberivaba suhtluse osakaal vastavalt asjaajamiskorrale registreeritud kirj vahetusest.

<sup>49</sup> Allikas: MKM uuring 2013, [https://www.mkm.ee/sites/default/files/elektroonilise\\_dokumendivahetuse\\_osakaalu\\_mootmine\\_2013.pdf](https://www.mkm.ee/sites/default/files/elektroonilise_dokumendivahetuse_osakaalu_mootmine_2013.pdf)

<sup>50</sup> Masintöödeldavate e-arvete osakaal avaliku ja erasektori vahelises arveldamises

<sup>51</sup> Allikas: Rahandusministeerium,

<sup>52</sup> Teenuse osutamise maksumuse indeks kogu elutsükli (arendus, hooldus, parendamine) jooksul. Meetodika väljatöötamisel.

MKM-i juures käib alates 2015. aasta oktoobrist koos asutuste juhtide määratud teenuste peakoordinaatorite juhtrühm. MKM on läbi viinud koolitused teenuste omanikele teenuste kaardistamiseks ja kandmiseks veebipõhisesse teenuste kataloogi. MKM on loonud veebipõhine teenuste kataloog, millesse asutused kannavad nende pakutavad teenused. 2016. aastal viis MKM läbi projekti „Teenuste kataloogi detailanalüüs, prototüüp ja edasiarendus“, mida rahastati toetuskeemist „Avalike teenuste koosvõime loomiseks“ (edaspidi ATKL). Alates 2017. aasta I kvartalist peaks teenuste arendamise valdkonda reguleerima VV määrus „Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused“, mille vastuvõtmine on ette nähtud valitsusliidu tegevusprogrammis.

**Arengukava tegevussuund: Suurendatakse avalike teenuste osutamise mõju ning kuluefektiivsust**

2015. aasta novembris esitas MKM kooskõlastamisele VV määruse „Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused“ eelnõu. Määruse peamine eesmärk on luua õiguslikud tingimused, mis: 1) kiirendavad valitsusasutuste avalike teenuste kvaliteedi ja avaliku sektori efektiivsuse kasvu; 2) toetavad valitsuskabineti 30. juuni 2015. aasta avalikke teenuseid käsitlevate otsuste elluviimist ja tagavad nende pikaajalise positiivse mõju; 3) toetavad infoühiskonna arengukavas 2020 ettenähtud üleminekut dokumendihalduselt terviklikule teabehaldusele. Eelnõu on läbinud 2016. aastal ka teise kooskõlastusringi eelnõude infosüsteemis. Määrus kehtestatakse eeldatavasti 2017. aasta I kvartalis.

Infoühiskonna arengukava 2020 mõõdiku - paberivaba ametliku suhtluse osakaal - määramiseks hindas MKM elektroonilise dokumendivahetuse osakaalu 2014. aasta neljandas kvartalis dokumendihaldussüsteemides ja infosüsteemides. Uuringu tulemusena selgus, et elektroonilise dokumendivahetuse osakaalu eesmärk on sisuliselt täidetud - 93% (eesmärk 95%). Selgus, et tegelikkuses on 99% kogu dokumendivahetusest infosüsteemides ja 1% dokumendihaldussüsteemides. 2016. aastal on jätkunud trend, et dokumendid liiguvad järjest enam dokumendihaldussüsteemidest teistesse infosüsteemidesse.

2016. aasta detsembris esitas Justiitsministeerium kooskõlastamisele haldusmenetluse seaduse muutmise seaduse eelnõu, mis soodustab elektrooniliste dokumentide andmist ning nende elektroonilist kättetoimetamist.

2016. aastal oli Riigikogus menetluses „Raamatupidamise seaduse ja tarbijakaitseseaduse muutmise seaduse“ eelnõu. Eelnõus nähti ette masinloetavate arvetega ehk e-arvetega arveldamise kohustus avaliku sektoriga arveldamisel. Paraku jättis Riigikogu selle kohustuse 2016. aasta detsembris vastu võetud seadusest välja.

**Arengukava tegevussuund: Toetatakse eelnevate tegevustega seotud valdkondlike IKT-arendusprojektide väljatöötamist ja elluviimist**

2016. aasta taotlusvoorud:

Avatud taotlusvoor „Avalike teenuste arendamine IKT võimaluste abil“ 1.04.-14.04.2016, finantseeritavate taotluste kogumaht 2,1 mln;

Avatud taotlusvoor „Avalike teenuste arendamine IKT võimaluste abil“ 03.11.-14.11.2016, finantseeritavate taotluste kogumaht ligi 5 mln;

Jooksev taotlusvoor „Avalike teenuste arendamise analüüsise läbiviimine“ alates 18.05.2015, finantseeritavate taotluste kogumaht 2,5 mln;

Jooksev taotlusvoor „Sotsiaalkaitse avalike teenuste kaasajastamine“ alates 01.07.2015, finantseeritavate taotluste kogumaht 3,5 mln;

Jooksev taotlusvoor „Registripõhise statistika tootmiseks vajalike teenuste kaasajastamine“ alates 03.08.2015, finantseeritavate taotluste kogumaht 2,8 mln;

Jooksev taotlusvoor „E-residentidele suunatud avalike teenuste kaasajastamine“ alates 24.08.2015, finantseeritavate taotluste kogumaht 4 mln;

*Jooksev taotlusvoor „Maksu- ja tollivaldkonna avalike teenuste kaasajastamine“ alates 09.05.2016, finantseeritavate taotluste kogumaht 6 mln;*  
*Jooksev taotlusvoor „Avaandmete ja andmeanalüüsi kasutuselevõtu edendamine“ alates 30.05.2016, finantseeritavate taotluste kogumaht 5 mln.*

Käesoleva prioriteedi all kavandatavad ja finantseeritavad tegevused peavad olema suunatud infoühiskonna arengukava meetme **„Riigivalitsemise tõhustamine IKT“** elluviimisele:

Tegevussuunad, mis toetavad eesmärkide saavutamist käesoleva prioriteedi raames, on meetmeti järgmised:

**Meede: Riigivalitsemise tõhustamine IKT abil**

*Arengukava tegevussuund: Ühtlustatakse avaliku teenuse kvaliteeti ja tõhustatakse koostööd avalike teenuseid pakkuvate asutuste vahel*

Rakendatakse ühtlustatud alusandmed avalike teenuste võrdlemiseks ja kvaliteedi hindamiseks (Teenuste omanike kontseptsiooni juurutamine).

*Tegevuse staatus*

töös

*Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa*

Töös: 1) Avalike teenuste arendamise interaktiivse tööriistakogu loomine. 2) Välja on töötatud iseteeninduskeskkonna raamistik, mis kirjeldab muuhulgas teenuse/kanali tasuvusanalüüsi koostamist. Järgmise etapina lisanduvad teenuse tasuvusanalüüsi metoodikale juurde metoodika teenuse halduskulude mõõtmiseks kogu eluea jooksul ning mahakandmise kulud. 3) Järgmise etapina lisanduvad teenuse tasuvusanalüüsi metoodikale metoodika teenuse halduskulude mõõtmiseks nii arendusprotsessis kui ka teenuse osutamise faasis. MKM on arendanud halduskoormuse kalkulaatori (<http://hkm.mkm.ee/>), mille abi on võimalik välja arvutada teenuse (kohustuse täitmise või õiguse realiseerimise) halduskoormus, puudub arendusprotsessi halduskoormuse arvutamine ning olemasoleva ja tulevase olukorra võrdlus. 4) kvaliteedi miinimumindikaatorite võrdlemiseks uuring, s.h ettepanekud metoodikate ühtlustamiseks ning seni puuduoleva informatsiooni saamiseks. Tegevused koordineerimiseks ka toetusskeemi ATKL raames.

<https://www.mkm.ee/et/tegevused-eesmargid/infouhiskond/infouhiskonna-teenused#avalike-teenuste-koosvime-loomine2>

Asutustel võimalik taotleda toetust ka struktuurivahendite taotlusvoorudest.

Tegevuse sellisel kujul lõpetatakse VV Määruse "Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused" jõustumisel. Seejärel avatakse kaks uut tegevust:

1. Nn nullnivoo väljaselgitamine üleminekuajal;
2. Tegevused peale üleminekuaja lõppu.

Määratakse organisatsiooni küpsus teenuste juhtimisel (küpsusastmed 1-5).	töös	Tase 2 on saavutatud, kuna struktureerimata kujul on info osutatavatest teenustest asutuste veebides olemas. Tase 3. Teenustele omanikud määratud, juhtkonna tasandil vastutus määratud, teenuseid kirjeldatakse MKM-i veebipõhise lahenduse abil (teenuste arv, osatähtsus 100%). Tase 4. Teenustele on määratud miinimum indikaatorid kõikide kanalite lõikes (teenuste arv, osatähtsus 100%). Tase 5. Teenuseid arendatakse ja hallatakse lähtudes näitajatest, mis on soetud miinimum indikaatoritega (teenuste arv, osatähtsus 100%, SF taotlemistest). Tegevus täpsustub peale VV määruse "Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused" jõustumisel. Määruses sätestatud üleminekuajal peab MKM andma juhise teenuste kvaliteedi hindamiseks.
MKM-i ja MKM-i valitsemisala ametite teenuste kaardistamine ja miinimumindikaatorite rakendamine.	tehtud '16	2015 lõpp (MKM-i haldusala ametite teenused on kaardistatud). 2016 II kv lõpp (MKM-i haldusala ametite teenuste osas on olemasolev info kvaliteedi miinimumindikaatorite osas täidetud). 10.11.2016 seisuga on teenuste kataloogis kirjeldatud 267 MKM-i valitsemisala teenust. 10.11.2016 on kokku teenuste kataloogis kirjeldatud 1566 teenust. Siseministeeriumi veebilehele on integreeritud ja avaldatud teenuste kataloogi rubriik. Kui tegevus uuesti avada, siis VV määruse "Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused" rakendamiseks.
Kõikide ministeeriumide, ametite, inspeksioonide e-teenused on kaardistatud ja miinimumindikaatorid rakendatud.	töös	2016 II KV lõpp (ametite ja inspeksioonide e-teenused on kajastatud MKM-i hallatavas veebipõhises teenuste kataloogi rakenduses). 10.11.2016 on kokku teenuste kataloogis kirjeldatud 1566 teenust. Siseministeeriumi veebilehele on integreeritud ja avaldatud teenuste kataloogi rubriik. Peale VV määruse "Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused" jõustumist sätestatud üleminekuajal peab MKM andma juhise teenuste kvaliteedi hindamiseks.
Teenuste omaniku rolli rakendamine asutustes. Igas asutuses on määratud teenuste listi haldur ja iga teenuse omanik, juhtkonna tasandil on määratud teenuste kvaliteedi eest vastutaja, kvaliteedi mõõdikud on strateegiliste mõõdikute üks osa.	tehtud '16	2016 II kv on igas asutuses (ametid, inspeksioonid, ministeeriumid) määratud teenuste listi haldur ning iga konkreetse teenuse omanikud. Andmeid teenuste listi haldurite ning konkreetsete teenuste omanike osas uuendatakse vähemalt 1 kord aastas. 2015 IV kv on käivitatud teenuste omanike koostöövõrgustik. 2015 III kv on koostatud kommunikatsiooni plaan. Rahandusministeerium ( <i>edaspidi RaM</i> ) ja MKM on koostanud avalike teenuste korraldamise tegevuskava 2015 IV kv. Peakoordinaatorid määratud. 15 koolitust toimunud. Kui tegevus uuesti avada, siis VV määruse "Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused" rakendamiseks.

Teenuste kvaliteedi miinimumindikaatorite meetoodika.	tehtud '16	<p>Tegevused ATKL programmi raames: <a href="http://hkm.mkm.ee/">http://hkm.mkm.ee/</a> kalkulaatori analüüs ja uus kontseptsioon. Miinimumindikaatorite arvutusmeetoodika on väljatöötatud.</p> <p>Uuendatud halduskoormuse kalkulaatori arendus.</p> <p>Asutused kasutavad kalkulaatorit ja tööriista SF taotluste koostamisel.</p> <p>Tööriist on sünkroniseeritud teenuste listiga.</p> <p>MKM Siseturu osakonna ja Majandusarengu osakonna otsus peale analüüsi on, et halduskoormuse kalkulaatoriga edasi ei minda.</p> <p>Eelistame soovitusindeksi laadseid teenuste mõõtmise rakendusi.</p> <p>Halduskoormusel edaspidi mõõdikud - brutoaeg, netoaeg. Edasised arutelud teenuste omanike koostöövõrgustikus.</p> <p>Peale VV määruse "Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused" jõustumist sätestatud üleminekuajal peab MKM andma juhise teenuste kvaliteedi hindamiseks.</p>
Teenuste kataloogi haldus.	jooksev	<p>Teenused optimeeritud (kinnipanek, soodsamasse kanalisse viimine, proaktiivseks muutmine, liitmine, lahutamine). Koolitused (juhtkond, omanikud, haldurid). Teenuste kataloogi funktsionaalsuse täiendamise ettepanekud on koondatud, arendusettepanek koostatud, uuendatud funktsionaalsus on rakendatud (sh responsive; multikeelsus). Teenuste kataloogi Helpdesk juurutatud.</p>
Koolitatakse ning nõustatakse juhtkonda, keskastme juhte ning konkreetsete teenuste ja kanalite eest vastutavaid isikuid/"teenuste ning kanalite omanikke" ühtsete avalike teenuste kvaliteedi nõuete rakendamiseks.	jooksev	<p>Igas kuus üks koolitus või teabepäev.</p> <p>Juhiseid ühtlustatakse.</p> <p>Uuring &gt; ettepanekud &gt; koolitusprogramm &gt; koolitamine</p> <p>Rahastatakse teenuste koosvõime loomise toetuskeemist ja võimalusel ka RIA teadlikkuse toetuskeemist.</p> <p>Peale eesistumist alustab RaM keskastmejuhtide koolitusi, mis sisaldavad ka teenuste korraldamise teemat.</p> <p>Rahastatakse Riigikantselei (<i>edaspidi RK</i>) toetuskeemist.</p>
<b>Arengukava tegevussuund: Muudetakse teenused lihtsamaks ning arvestatakse enam kasutajate huve teenusteloomes</b>	<b>Tegevuse staatus</b>	<b>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</b>
Toetatakse pilootprojekte uudsete lahendusmudelite tehnoloogiate testimiseks ja juurutamiseks, sh kasutajaliideste arendamine (nt keeletehnoloogia rakendused, digi-TV teenused vms) ning proaktiivsed teenused.	ootel	<p>Alustatakse 2017. aastal.</p> <p>2017. aastal toetatakse tegevusi ATKL programmi tegevuskavast.</p> <p>2016. aastal näiteks teenuste kasutajate rahulolu mõõtmine kasutades masinõpet. Sisendiks rahulolu-uuringule.</p>

Mitteresidentidele suunatud e-teenuste (sh infoteenuste) väljatöötamine (sh mitmekeelsuse toe tagamisega seotud tegevuste algatamine).	töös	Kasutajamugavuse ja ligipääsetavuse parendamine eesti.ee-s.
Arendatakse edasi eesti.ee kasutajatoe võimekust. Sh laiendatakse kasutajatoe võimekust toetada kasutajaid ka teenust (mitte ainult kanalit) puudutavates küsimustes.	tehtud '16	Vajalik on üleriigilise kasutajatoe analüüsi valmimine. Eesti teabevärv eesti.ee uus strateegia on paigas. Uus strateegia üleriigilist kasutajatuge ette ei näe.
@eesti.ee postiaadressi kasutamine menetlustoimingutes	tehtud '16	Menetlustoimingute kättetoimetamise realisatsioon eesti.ee-s
Eesti teabevärava eesti.ee uue strateegia väljatöötamine.	tehtud '16	Uue eesti.ee strateegia on välja töötatud.
Riigi IT-projektide rahastamisel juurutatakse põhimõtte, et iga arendusprojekt (kui vähegi asjakohane) peab arvesse võtma vajadust, et inimesed saaksid jälgida oma infosüsteemides olevate andmete kasutamist.	töös	Täiendatakse avalike teenuste arendamise meetmemäärust sõnastusega: „Peab olema arvestatud tingimusega, et asutuste iseteeninduskeskkonnas või teabeväravas inimesed peavad saama jälgida enda kohta käivate andmete kasutamist. Kehtib kõikide IT süsteemide osas, mis saavad rahastatud perioodil 2014 -2020“. Andmejälgija projekt RIA-s. 2016. aastal piloteeritakse andmejälgija 5 andmekogus. RIA andmejälgija projekti tulem on sisendiks ATKL programmi tegevusele "Andmejälgija kompleksteenuse, analüüs".
Analüüsitakse isikuandmete kasutamise jälgimise võimaldamiseks vajalikke õiguslikke ning organisatoorseid tegevusi.	töös	1. On loodud X-tee andmekogude isikuandmete kasutamise jälgimise rakendus ja levitatud juhust selle kasutuselevõtuks. 2. On loodud pilootlahendus vähemalt kolme andmekogu näitel kodanikule tema andmete kasutamise logi välja näitamiseks. 3. On analüüsitud, kas ja kuidas tüüplahenduse kohustuslikuks teha.
Abistavate teenuste osutamise mudelite väljaarendamine vastavate pilootprojekti(de) kaudu. Näiteks teenuse kasutamisel edasivolitamise pilootprojekti ellu viimine mõne e-teenuse näitel (X-tee teenus).	Töös	Volitusteenuse juurutamine eesti.ee-s - lapsevanemad näevad oma laste andmeid. Tegemist ei ole eraisik volitab eraisikut lahendusega. X-tee andmejälgija on eesti.ee-s piloteeritud.



<b>Arengukava tegevussuund: Suurendatakse avalike teenuste osutamise mõju ning kuluefektiivsust</b>	<b>Tegevuse staatus</b>	<b>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</b>
Olemasolevate infosüsteemide korrastamine s.h paberivaba asjaajamise osatähtsuse suurendamine.	tehtud '16	AVP (Avatud partnerluslepe) tegevuskava lubaduse nr 1 „Parandada osalemiseks Tarviliku Info Kättesaadavust“ elluviimise alamtegevusena projekt "Ühtse vormi väljatöötamine märgukirjade, selgitustaotluste ja teabenõuete esitamiseks avaliku võimu asutustele eesti.ee portaali kaudu"/„Ühtlustatud veebipõhine infopäringute vorm“ tegevuskava 2014 - 2016 ( <a href="https://riigikantselei.ee/sites/default/files/content-editors/Failid/AVP/avp_tegevuskava_2014-2016.pdf">https://riigikantselei.ee/sites/default/files/content-editors/Failid/AVP/avp_tegevuskava_2014-2016.pdf</a> ). Rakendusliku tegevusena 2015. aastal on Andmekaitse Inspektsiooni e-vormide teabevarasse eesti.ee toomine. Toimunud taotlusvoorude info eraldi ridadel.
DHSide ühtlustamine, jätkusuutlikkuse analüüsi läbiviimine (RIA organiseerib sõltumatu uuringu läbiviimise) eeldusena programmile ja DHSide arendamise rahastamisele.	tehtud '16	2015 IV kv on tehniline analüüs läbiviidud. 2016 II kv on tehnilisel jätkusuutlike DHSide kasutatavuse analüüs läbiviidud. JPP juurutatud (hetkel rakendanud KaM, 7% EDHS-dest) eesmärk 85% (välja võtta programmi tegevuskavasse). DVK kapsel 1.2 juurutatud (hetkeseis 98% EDHS-dest) eesmärk 100% (välja võtta programmi tegevuskavasse, 2016 ja edasi hajusale DVK üleminek). 2016.a ATKL raames EDHS-de kasutatavuse mõõtmise projekt. Valmis augustis 2016. <a href="https://www.mkm.ee/et/tegevused-eesmargid/infouhiskond/infouhiskonna-teenused#--dokumendihaldussüsteemide-kasutatavuse-mtmine3">https://www.mkm.ee/et/tegevused-eesmargid/infouhiskond/infouhiskonna-teenused#--dokumendihaldussüsteemide-kasutatavuse-mtmine3</a> .
Luuakse elanikele paremad võimalused oma dokumentide kasutamiseks riigi infosüsteemis (nt riigiportaal <a href="http://www.eesti.ee">www.eesti.ee</a> ).	tehtud '16	e-vormide rakenduse edasiarendus ja minu asjad 2 juurutamine tehtud.
Edendatakse universaalse arhiveerimismooduli (UAM) kasutuselevõttu. DHSi arendusvajadus peaks olema analüüsitud igas AT puudutavas arendusprojektis. Projektide jaoks, mille raames plaanitakse arendada ainult DHSe, käivitatakse eraldi voorud.	ootel	Tegevus jätkub teenuste arendamise tegevuses Rahvusarhiivi vedamisel. Dokumendihaldusnõukogus 2014. ja 2015.a arutlusel olnud, kuid asutuste huvi vähene.

<b>Arengukava tegevussuund: Tõhustatakse avalike teenuste arendusprotsessi</b>	<b>Tegevuse staatus</b>	<b>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</b>
Programm: "Avalike teenuste koosvõime loomine" (ATKL).	töös	2015 IV kv on programm koostatud ja kinnitatud, tegevuskava koostatud ja kinnitatud, meede avatud. <a href="https://www.mkm.ee/et/tegevused-eesmargid/infouhiskond/infouhiskonna-teenused#avalike-teenuste-koosvime-loomine2">https://www.mkm.ee/et/tegevused-eesmargid/infouhiskond/infouhiskonna-teenused#avalike-teenuste-koosvime-loomine2</a> . <u>2015. aastal algatati kaks alamprojekti:</u> 1. Asutuste ülese teavitamiskeskonna ärianalüüs. Sõlmitud lepingu maksumus 30 900 eurot käibemaksuta. Tööde vastuvõtmise etapp. 2. Halduskoormuse kalkulaatori ärianalüüs. Sõlmitud lepingu maksumus 13 970 eurot käibemaksuta. Tööde vastuvõtmise etapp. <u>2016. aastal algatati neli projekti:</u> 1. Dokumendihaldussüsteemide kasutatavuse mõõtmine ja analüüs. Sõlmitud lepingu maksumus 39 935 eurot käibemaksuta. 2. Teenuste kataloogi edasiarendus. Lepingu sõlmimise etapp (lepingu maksumus 39 000 eurot käibemaksuta). 3. Ohtlike kemikaalide e-arvestussüsteemi ärianalüüs. Hankedokumentide koostamise etapp. Hankemenetlus käib. 4. Tagasi Kooli infosüsteemi ärianalüüs. Hankedokumentide koostamise etapp. Hanke eeldatav maksumus 40 000 eurot käibemaksuta.
Andmeanalüütika ja seire.	töös	Kodanike rahulolu uuring (ettepanek senisel kujul mitte teha, jätkata teenuste kataloogi enamkasutaavate teenuste rahulolu näitajatega). Ettevõtete rahulolu uuring (ettepanek senisel kujul mitte teha, jätkata teenuste kataloogi enamkasutaavate teenuste rahulolu näitajatega). Benchmark EU paberdokumentide osatähtsus. Teenuste listi analüütikaeesti.ee analüütika (ootel, RIA 2017. aasta tööplaanis sees).
Juurutatakse põhimõtte, et tarkvara investeringute vajalikkuse põhjendamisel toetutakse organisatsioonipõhistes / valdkondlikes strateegiatel seatud eesmärkidele (sh seotud IKT strateegiatele).	töös	Kõigile suurematele riigiasutustele on IKT strateegiate koostamine kohustuslikuks tehtud. 2014-2020 rahastusperioodil on strateegia olemasolu vajalik, et taotlus saaks rahuldatud. Meetmemääruses on nõue kajastatud. 2014, 2015 ja 2016 aasta sügisel toimusid ka IKT strateegiate tutvustused valitsemisalade lõikes. Tutvustati olulisemaid prioriteete ja käivitatavaid IKT initsiatiive teiste valitsemisalade IT juhtidele ning MKM-ile.
Tugevdatakse riigi rolli targa tellijana ning töötatakse välja avaliku sektori IKT arenduste parima praktika juhised: näiteks viiakse läbi koolitusi (koolitus avaliku sektori IKT investeringuvajaduste parema põhjendamise teemal).	jooksev	2013-2016 on toimunud igakuiselt IT juhtidega kohtumised ja seminarid, kus antakse juhiseid selle kohta, kuidas IKT investeringuid põhjendada. 2014. aastal oli eraldi konsultant palgatud, kes aitas business-case'e põhjendada. 2015. mais tutvustati põhimõtteid ka Eesti Infotehnoloogia ja Kommunikatsiooni Liidu ( <i>edaspidi ITL</i> ) avaliku sektori üldkogul, et potentsiaalsed partnerid teaksid kuidas tellijaid erinevates projektietappides aidata saab. 2016. juunis koolitati IT juhte andmeanalüütika vallas.

Programm "Läänemere strateegia" (LMS).	töös	Piiriüleste e-teenuste projektide võimaluste väljaselgitamine. 2016.aastal jätkus partnerlusleppe "PA Innovation Partnership agreement" raames. 31.07.2016 lõppes P1.010_PA_&C 01.08.2016 algas PACINNO. Kestab kuni 31.10.2018.
Kodanike ja ettevõtjate rahulolu-uuring.	jooksev	2015. aastal on läbi viidud kodanike uuring ning teostamisel on ettevõtjate uuring. Järgmised uuringud planeeriti 2016. aasta kohta, kuid ettepanek senisel kujul mitte teha, jätkata teenuste kataloogi enamkasutaavate teenuste rahulolu näitajatega. 2016.a teenuste kasutajate rahulolu mõõtmise kasutades masinõpet (Feelingsrteam). Sisendiks rahulolu-uuringule.
Struktuurivahendite IKT toetuste andmine.	töös	Läänemere programm rakendatud. 2016. aastal jätkus partnerlusleppe "PA Innovation Partnership agreement" raames. ATKL Programm rakendatud. Enda andmete kasutamise kontrolli põhimõtte rakendamine IS-des. Taotlusvoorude kujundamine.
Rahvusvaheline seire e-teenuste kasutatavuse osas (näit Benchmark).	tehtud '16	Eesti on adekvaatselt kajastatud rahvusvahelistes uuringutes. Arvestatakse Eesti riigi infosüsteemi võimalustega. DLM Foorumi töös osalemine 2 korda aastas. Eesti seisukohad esitatud. Läänemere strateegia raames töögruppides osalemine.
Lepitakse kokku prioriteetsete (nt suuremahuliste) tarkvaraarendusprojektide järelevalvemehhanism ja selle korraldamine.	loobutud '16	MKM-il puuduvad institutsionaalsed hoovad.
<b><i>Arengukava tegevussuund: Toetatakse eelnevate tegevustega seotud valdkondlike IKT-arendusprojektide väljatöötamist ja elluviimist</i></b>	<b><i>Tegevuse staatus</i></b>	<b><i>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</i></b>

Kuulutatakse välja avatud taotlusvoore, mille eesmärk on finantseerida äri-, eel- ja kasutatavuse analüüside teostamist.	töös	Jooksev taotlusvoor "Avalike teenuste arendamise eel-, äri- ja kasutatavuse analüüside läbiviimine" avanes taotlemiseks 18. mail 2015. taotlusvooru maht oli 1,5 mln eurot. Vooru mahtu suurendatud 2,5 miljoni euroni. 2015. aastal tehti 33 eeltaotluse rahuldamise otsust kogumahas 1 095 078 eurot (ilma omafinantseeringuta). 2016. aastal tehti 11 eeltaotluse rahuldamise otsust kogumahas 341 398 eurot (ilma omafinantseeringuta). Lõppenud on 26 projekti kogumahas 845 535 eurot (ilma omafinantseeringuta).
Kuulutatakse välja avatud taotlusvoore, mille eesmärk on finantseerida avalike teenuste arendamist.	töös	Mõõdik: Lõpetatud on vooruliste taotlusvoorude „Avalike teenuste arendamine info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimaluste abil“ menetlemine ning tehtud on rahastamisotsused. Tegemist voorulise taotlemisega kaks korda aastas, voorud disainitakse eelneva investeeringuvajaduste kaardistamise tulemusena. 2015. aastal tehti kahe vooru peale 20 eeltaotluse rahuldamise otsust kogumahas 5 799 114 eurot (ilma omafinantseeringuta). 2016. aasta I taotlusvoorus tehti kuus eeltaotluse rahuldamise otsust kogumahas 2 114 270 eurot (ilma omafinantseeringuta). 2016. aasta II taotlusvoorus tehti 14 eeltaotluse rahuldamise otsust kogumahas 4 778 802 eurot (ilma omafinantseeringuta).
Kuulutatakse välja avatud taotlusvoore, mille eesmärk on finantseerida avalike sotsiaalteenuste arendamist.	töös	Jooksev taotlusvoor "Sotsiaalkaitse avalike teenuste kaasajastamine" avanes juunis 2015. Taotlusvooru maht on 3,5 mln eurot. 2015. aastal tehti kaks eeltaotluse rahuldamise otsust kogumahas 917 394 eurot. 2016. aastal tehti viis eeltaotluse rahuldamise otsust kogumahas 1 969 800 eurot. Lõppenud üks projekt maksumusega 493 415 eurot.
Kuulutatakse välja avatud taotlusvoore, mille eesmärk on finantseerida maksu- ja tollivaldkonna teenuste arendamist.	töös	Jooksev taotlusvoor "Maksu- ja Tollivaldkonna avalike teenuste kaasajastamine" taotlusvoor avanes 09. mail 2016. Taotlusvooru maht on 6 miljonit eurot. Taotlemine toimub vastavalt e-MTA 2020 projekti teekaardile. 2016. aastal tehti seitse eeltaotluse rahuldamise otsust mahus 2 959 500 eurot.
Kuulutatakse välja avatud taotlusvoore, mille eesmärk on finantseerida turvanõuetele vastavusse viimist.	ootel	Puudub ülevaade rahastusvajadusest.
Kuulutatakse välja avatud taotlusvoore, mille eesmärk on rahvastiku ja eluruumide loendamise seotud avalike teenuste ümberkorraldamine IKT abil.	töös	Jooksev taotlusvoor "Registripõhise statistika tootmiseks vajalike teenuste kaasajastamine" avanes 03. augustil 2015. Taotlusvooru maht on 2,8 miljonit eurot. 2015. aastal tehti üks eeltaotluse rahuldamise otsus kogumahas 87 360 eurot. 2016. aastal tehti viis eeltaotluse rahuldamise otsust mahus 852 112 eurot. Lõppenud üks projekt.

Kuulutatakse välja taotlusvoore, mille eesmärk on e-residentidele suunatud olemasolevate avalike teenuste kättesaadavuse ja kasutajamugavuse parandamine ning uute avalike teenuste ja neid toetavate registrite loomine.

töös

Jooksev taotlusvoor „E-residentidele suunatud avalike teenuste kaasajastamine“ avanes 24. augustil 2015. Taotlusvooru maht on 4,0 miljonit eurot. 2016. aastal tehtud viis eeltaotluse rahuldamise otsust mahus 366 956 eurot (ilma omafinantseeringuta).

### Teenuseid luuakse ja poliitikaid kujundatakse avaliku sektori ja kodanike koostöös

Indikaator	Algtase	2014	2015	2016
Internetikasutajate osakaal, kes on kasutanud e-kaasamise võimalusi (%)	25%	Kava: 28% Tegelik: 33%	Kava: 31% Tegelik: 2015.aasta seisuga andmeid ei kogutud.	Kava: 34% Tegelik: Täpsustub
Konsultatsioonide tulemuste kohta asutuse veebilehel tagasisidet avalikustavate ministriumide osakaal (%)	0%	Kava: 5% Tegelik: 0%	Kava: 10% Tegelik: 0%	Kava: 10% Tegelik: 0%
Koosloomes valminud jätkusuutlike teenuste arv	0 (2013)	Kava: 0 Tegelik: 0	Kava: 0 Tegelik: 2015. aasta andmed kogutakse 2016. aastal.	Kava: 3 Tegelik: Täpsustub
IKT toel kvaliteetsemale poliitikakujundamisele suunatud kooolitus- ja pilootprojektide arv (aastas)	2	Kava: 2 Tegelik: 2	Kava: 2 Tegelik: 7	Kava: 2 Tegelik: 7

Tabel 6. Rakendusplaani prioriteedi „Nutikam riigivalitsemine“ eesmärgi iseloomustavad indikaatorid.

2015. aastal hoo sisse saanud avaliku ja erasektori andmeanalüütika koostöövõrgustik jätkas oma tegevust ka 2016. aastal. Andmeanalüütika geekout nimelise võrgustikuna käidi koos kuuel korral, et jagada omavahel andmeanalüüsi kasutuselevõtuga seotud kogemusi ning arutada väljakutseid. Oma peamiseks eesmärgiks seadis võrgustik selle, et 2016. aastal algatavad avaliku sektori asutused vähemalt kolm suure mõjuga andmeanalüüsi projekti. Jaanuaris 2017 võib nentida, et kolm avaandmete- ja andmeanalüüsi projekti esitati struktuurivahenditest finantseerimiseks küll, kuigi mõju suuruse osas on kindlasti veel arenguruumi ja geekout'ile motivatsiooni oma tööga jätkamiseks, sest paljud võrgustikuga möödunud aastal liitunud asutused ei pruukinud 2016. aasta lõpul veel olla projektide käimatõmbamise faasis.

Õeldakse, et mingi uue valdkonna käivitamiseks on vaja ühelt poolt nii teadlikkuse kui oskuste tõstmist kui ka ressursse, et uusi võimalusi realselt katsetada. Nii võime ka andmeanalüütika vallas öelda, et lisaks teadlikkuse tõstmisele geekout'i näol panustas valdkonna arengusse ka mais 2016

*MKM-i avatud rahastusvõimalus avaandmete ja andmeanalüütika taotlusvooru<sup>53</sup> näol. Lisaks viis MKM 2016. aasta märtsis läbi andmeanalüütika alase aruteluhommiku avaliku sektori asutuste juhtidele, et rääkida nendega andmeanalüüsi võimalustest nutikamate poliitikaotsuste tegemisel ning anda ülevaade andmeanalüütika bootcamp'i raames arutatust.*

*MKM-i jaoks on andmeanalüütika jätkuvalt oluline tegevussuund ning nii võrgustikuga kui ka rahastamisvõimaluste pakkumisega jätkatakse ka 2017. aastal. MKM on valmis oma sisendettepanekutega olema partneriks RK-le, et planeerida ja ellu viia andmeanalüütika alane koolitus avalikus sektoris laiemalt.*

Käesoleva prioriteedi all kavandatavad ja finantseeritavad tegevused peavad olema ühtlasi suunatud infoühiskonna arengukava meetme „**Paremate otsuste tegemine IKT abil**“ elluviimisele:

Tegevussuunad, mis toetavad eesmärkide saavutamist käesoleva prioriteedi raames, on meetmeti järgmised:

**Meede: Paremate otsuste tegemine IKT abil**

<i>Arengukava tegevussuund: Paremate otsuste tegemine IKT abil</i>	<i>Tegevuse staatus</i>	<i>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</i>
Tõstetakse avaliku sektori töötajate teadlikkust paremate otsuste tegemiseks IKT abil (juhtimisanalüütika).	jooksev	Viiakse läbi andmeanalüütika seminar ning vabakondlikus formaadis andmeanalüütika bootcamp. Tegevuse mõõdik: 2016 algatab avalik sektor ja/või viib läbi kolm andmeanalüütika projekti. 2016. aastal avati vastav taotlusvoor ning esitati kolm projektitaotlust.
Avaliku sektori andmeanalüütika koolituste läbiviimine.	ootel	Andmeanalüütika koolitused on läbi viidud.
Andmeanalüütika kasutuselevõtu väärtustamine vastava auhinnakonkursi kaudu.	ootel	Kaardistatud on avaliku sektori parim andmeanalüütika alane praktika konkreetsel aastal ning parimaid auhinnaga motiveeritud. Tegevus on küps algatamiseks 2018. aastal.
Toetatakse IKT abil juhtimisinfo parendamise pilootprojekte.	tehtud '16	Viiakse läbi avaandmete ja andmeanalüütika projektide taotlusvoor. Konkreetne mõõdik: taotlusvooru esitatakse vähemalt kolm finantseerimiskõlblikku andmeanalüütika taotlust 2016. tulemust vaata tegevuse "Kuulutatakse välja avatud taotlusvoore, mille eesmärk on finantseerida andmeanalüütika projekte." alt.

<sup>53</sup> <https://www.ria.ee/ee/jooksev-voor-avaandmed-ja-andmeanaluus.html>

Kuulutatakse välja avatud taotlusvoore, mille eesmärk on finantseerida andmeanalüütika projekte.	töös	Jooksev taotlusvoor „Avaandmete ja andmeanalüüsi kasutuselevõtu edendamine“ avanes mais 2016. Taotlusvooru maht on 5 mln eurot. 2016. aastal tehti kaks eeltaotluse rahuldamise otsust mahus 222 025 eurot.
<b>Meede: IKT kasutamine kaasamise ja osaluse edendamiseks</b>		
<b><i>Arengukava tegevussuund: IKT kasutamise kaasamise ja osaluse edendamiseks</i></b>		
Avaandmete põhjal teenuste loomise pilootprojektide toetamine fookusvaldkondades (näiteks: energeetika, haridus ja maksundus). Projekte toetatakse taotlusvooruna.	ootel	2014. aasta lõpuks on valmis Eesti avaandmete portaal, kuhu teabevaldajad saavad oma andmekogud üles laadida. Samuti saab nimetatud avaandmete portaali lisada avaandmete põhjal loodud rakendusi. Igal aastal käivitatakse vähemalt üks pilootprojekt.
Tõhustatakse avalike konsultatsioonide tulemuste kohta tagasiside andmist (näiteks tegeletakse koolitamise ja seirega).	töös	Möödik: AVP 2014-2016 ja AVP 2016-2018 alusel kavandatud tegevused on ellu viidud. Seis: AVP 2014-2016 tegevused ellu viidud, SF vahendite meede rakendamisel jätkutegevustega.
Toetatakse kaasamiskeskondade arendamist, et laiendada olemasolevate keskkondade kasutatavust.	jooksev	Möödik: AVP 2014-2016 alusel kavandatud arendusprojektid on teostatud. Seis: vastavalt AVP2014-2016 lõpparuandele on arendusprojektid ellu viidud (EISi arendused, eesti.ee veebivormide ühtlustamine, jm)
Tehakse avaliku sektori andmed masintöödeldaval kujul kättesaadavaks ning hõlpsalt leitavaks:	jooksev	Avatud on riigi avaandmete portaal, kust saab ligipääsu avaliku sektori andmetele. Samuti toimub sinna uute andmesettide lisamine ja vanade täiendamine. Avaandmete portaal on liidestatud ka Euroopa Open Data portaaliga. Edasiste tegevuste planeerimisel lähtuda ka Avaandmete roheline raamatu tegevuskavast.
Avaandmete teabevärava haldamine ja arendamine.	jooksev	Riiklik avaandmete portaal toimib, kasutajatugi on tagatud ja portaali saab andmehulki laadida.
Avaandmete tegevuskava elluviimine:	töös	Vaata allpool:
* Avaandmete tegevuse koordineerimine ava- ja linkandmete töögrupi kaudu.	töös	Töögrupp on igal aastal koostanud uuendanud tegevuskava, töögrupi liikmed on oma haldusalas taganud tegevuskava täitmise.
* Avaandmete olukorra kaardistamine, monitoorimine ja parandamine.	jooksev	Avaandmete olukord on kaardistatud ja andmekogudele on antud hinnangud, olukord on aluseks tegevuskava uuendamisel.

* Koolituste korraldamine.	töös	Koolitused on läbi viidud.
* Osalemine rahvusvahelistes initsiatiivides.	töös	Osaletakse EL, W3C, ODI initsiatiivides, rahvusvahelistes projektides, koostöös lähiriikidega.
* Veebisaitide masinloetavuse parandamine.	töös	Käivitatakse uuring ja luuakse koosvõime lahendused.
* Linktehnoloogia kasutuselevõtt.	ootel	Kõik uued loodavad andmekogud esitavad avaandmed neljatärni formaadis. Vastavalt Avaandmete roheline raamatu ( <i>edaspidi ARR</i> ) tegevuskavale.
* Prioriteetsete valdkondade arendamine.	töös	Prioriteetsete valdkondade loetelu on olemas ARR'is. Valdkondade arendamine vastavalt ARR tegevuskavale.
Avaandmete valdkonna juhtimise väljaandmine MKM-ist.	jooksev	MKM eraldab vahendid avaandmete valdkonna juhtimiseks. Aastas korraldatakse vähemalt neli avaandmete teemalist üritust, toimub aktiivne avaandmete portaali haldamine (lisatakse sinna uusi andmehulki, regulaarselt tehakse uudispostitusi ja hallatakse arendusettepanekute listi), esindatakse Eestit avaandmete teemadel rahvusvahelistel üritustel (PSI kohtumised, OECD, EL) ning antakse Eesti kohta sisendit rahvusvaheliste score boardide jaoks (eesmärgiga Eesti positsiooni parandamine vastavates tabelites). Avaandmete valdkonna outsource'imise eesmärk on soodustada valdkonna arengut ja toetada avaandmete taaskasutamist.

## 2.4. e-Eesti tuntuse tõus maailmas

Prioriteedi rakendamiseks seatakse järgmised eesmärgid:

- **Eesti on maailmas tuntud e-riik**
- **Infoühiskonna areng Eestis on teadmispõhine ja trende arvestav**

Indikaator	Algtase	2014	2015	2016
e-Eesti meediakajastus maailma meedias	Algtase selgitatakse välja 2016. aastal	2014. aasta seisuga andmeid ei kogutud	2015. aasta seisuga andmeid ei kogutud	Keskmiselt ilmub kokku 500 ingliskeelset kajastust kuus

Tabel 7. Rakendusplaani prioriteedi „e-Eesti tuntuse tõus maailmas“ eesmäärke iseloomustavad indikaatorid.



*E-Eesti tuntus on maailmas aegade kõrgeim ja maine parim. Seda näitavad nii kasvavad Eesti külastuste, koostööettepanekute, esinemiskutsete arvud kui ka meediahuvi ja –kajastused. Osaliselt on hüpe toimunud e-residentsuse, kui maailmas unikaalse programmi lainel, aga ka teised e-Eesti arendused püüavad tähelepanu.*

*Selle taga on järjepidev töö maine edendamise rutiinsete tegevustega, mis arengukavas sisalduvad, pluss ürituste nagu OECD IT-juhtide kohtumine või Nordic Digital Day Eestis korraldamine. Lisaks on 2016. aastal valminud tegevuste järgmisele tasemele viimiseks e-Eesti maine edendamise tegevuskava, mille alusel edaspidised aastad tegutsetakse koordineeritumalt, süsteemsemalt, proaktiivsemalt. Samuti astutakse samme era- ja avaliku sektori vastava koostöö paremaks korraldamiseks, et heast mainest ka reaalselt majanduslikku kasu rohkem tõusetuks äri- ja ekspordiprojektidena IT-sektorile ja teistelegi.*

*Infoühiskonna arendamise ehk valdkonnapoliitika kujundamise teadmiste- ja trendipõhisemaks muutmise tegevusi on ootele pandud teiste tegevuste prioriteetsuse ja lisaks Eesti EL eesistumise varasemaks nihkumise tõttu. Kavandatud arendused on plaanis eesistumise järel ja sh infoühiskonna arengukava uuendamine 2018. aastal taas ette võtta. Samas on järjepidevalt ellu viidud regulaarseid ehk ka traditsioonilisi tegevusi, nagu võtmeisikutele ürituste korraldamine ja teadmuse vahendamine. Seis ei ole hinnanguliselt halvenenud.*

*Valdkonnas on kasutatud tegevuste elluviimiseks SF vahendeid projektipõhiselt ja riigiasutuste jooksvate tegevuskulude arvelt (s.t põhitöö osana).*

Käesoleva prioriteedi all kavandatud ja finantseeritavad tegevused peavad olema suunatud infoühiskonna arengukava meetmete „**Eesti IKT kogemuse levitamine rahvusvaheliselt**“ elluviimisele.

Tegevussuunad, mis toetavad eesmärkide saavutamist käesoleva prioriteedi raames, on meetmeti järgmised:

**Meede: Eesti IKT-kogemuse levitamine rahvusvaheliselt**

***Arengukava tegevussuund: Luuakse ja levitatakse Eesti e-riigi ja infoühiskonna arengu alast teadmist***

Koostatakse professionaalne turundus- ja kommunikatsiooniplaan.

***Tegevuse staatus*** ***Vt täpsemalt alljärgnevat tegevuste kaupa***

tehtud '16

2015 seis: E-riigi maine edendamise kontseptsioonist lähtuv meediaplaan on osaliselt välja töötatud. 2016: aasta lõpuks on e-Eesti maine edendamise tegevuskava koostatud ja kokku lepitud (sh meediaplaanide tegemine).

Viiakse läbi jooksvaid teavitustegevusi e-Eesti arengu pidevaks tutvustamiseks, sh sotsiaalmeedias ja ajakirjanduses.

töös

Tegevused on teostatud vastavalt e-Eesti maine tegevuskavale (2017+).

Korraldatakse suhtlust välismeediaga e-Eesti tutvustamiseks, sh ajakirjanike väliskülastusi.	ootel	Tegevused on vastavalt turundusplaanile teostatud; välisajakirjanike regulaarsed visiidid toimunud; kvartaalselt ülevaade välismeedias ilmunud kajastustest.
Korraldatakse Eestis rahvusvahelisi IKT-üritusi või toetatakse nende korraldamist - eeskätt iga-aastase ICT Week raames.	jooksev	Koostöös teiste asutuste üritustega on korraldatud iga-aastane ICT Week. 2016: sügisel korraldatud OECD e-Leaders aastakohtumine
Tutvustatakse Eesti kogemust IKT-alastel mõjukatel välisüritustel ja -messidel.	jooksev	Möödik: 10 olulist esinemist aastas + stendiga kohalolu vähemalt MWCA, Nordic Business Forum, Slush messidel. Seis: 2014-16 on möödik täidetud, esinemisi rohkemgi.
Töötatakse välja ja pidevalt ajakohastatakse interaktiivne e-Eesti tutvustusmaterjalide pakett, sh vastav digitaalne sisu.	töös	Möödik: 2015 on tervikuna uuendatud materjalid (nn virtuaalne showroom, veebisaitidel info, trükised, jm) valmis; edaspidi uuendatud. Seis: osaliselt 2016 teostatud (esitlusmaterjalid ja trükised), suuremahulisemalt ootab teostamist 2017
Käivitatakse e-Eesti "kõneisikute" võrgustik, et laiendada e-Eesti tutvustajate ringi.	töös	Möödik: 2015 on võrgustik loodud ja käivitatud (sh "kõneisikud" valitud ja materjalidega varustatud), edaspidi toimub nende jooksev juhendamine/rakendamine Seis: oodatud sai Team Estonia kontseptsiooni taga, mis on viibinud. 2017 alguses kavas seega e-Eesti "kõneisikute" programmiga laivi minna iseseisvalt.
Parandatakse e-Eesti kogemuse ja lahenduste kajastust Wikipedias ja otsingumootorites.	loobutud '16	Möödik: Turundusplaanile vastavalt on peamised Wikipedia artiklid ja otsingu märksõnad korras- tatud. Seis: tuleb töösse 2017, maine tegevuskavas kavandatud.
Koostatakse ja levitatakse regulaarset Eesti infoühiskonna hetkeseisu ülevaadet Eesti välisesindajatele ja riigiasutustele.	loobutud '16	Liiga detailne ja rutiinne tegevus rakendusplaanis eraldi välja toomiseks. Möödik: 3-4 ülevaadet aastas on koostatud ja esitatud Seis: toimunud seni esinemiste korras, lisaks e-residentsuse kohta - maine tegevuskava alusel tuleb 2017 täitmisele. Liiga detailne ja rutiinne tegevus rakendusplaanis eraldi välja toomiseks.
Käivitatakse infoühiskonna ja e-valitsemise globaalne mõttekeskus Eestis.	ootel	2016 lõpuks on kontseptsioon ja edasine teekaart paigas. Seis: 2015.a. alguses toimunud Presidendi mõttekoda leidis, et kontspetsioon vajab veel edasiarendamist. Kontseptsiooni arendus ja Global Information Society Institute ( <i>edaspidi GISI</i> ) hange 2017. a teadlikkuse programmist rahastusega 3-ks aastaks, GISI tööle hakkamist ootame 2018.

Osaletakse Digital-5 koostöövõrgustiku käivitamises ja tegevuses.	jooksev	Möödik: 2015 on võrgustik käivitatud ja toimub aastakoosolek Eestis, edaspidi juhime meie kogemusega haakuvate töörühmade tegevust. Seis: 2014.dets. D5 loodi, Eesti oli 2015 eesistuja ja 19-20.nov.2015 toimus Tallinas aastakoosolek, 2016 panustas Eesti eID teema juhtimisse. Võrgustik laieneb 2017. a, liitub Taani. Käivitatakse tippjuhtide arenguprogramm, ühishuvi on eID arendused, tehisintellekt/ tulevikutehnoloogiad ja trendid, milles soovime kaasas olla/ kaasa rääkida.
Osaletakse rahvusvaheliste IKT-indeksite arendamises oma ettepanekutega.	töös	Möödik: 2015 on ÜRO e-riigi indeksile ettepanekud esitatud ja ÜROga koostöös ekspertidele suunatud üritus Eestis korraldatud. Seis: 2015 tegevused teostatud, sh veebruaris ekspertide üritus Eestis korraldatud. 2017. a aktiivseid tegevusi ei ole (ÜRO indeksit ei uuendata).
Osaletakse rahvusvahelises infoühiskonna alases standardimises.	jooksev	Olulistest standardimise protsessides on Eesti seisukohad esitatud. Osaletakse EL töögrupis.
<b><i>Arengukava tegevussuund: E-riigi kogemuse levitamiseks arendatakse era- ja avaliku sektori ühist koostöömudelit ja – korraldust</i></b>	<b><i>Tegevuse staatus</i></b>	<b><i>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</i></b>
Lepitakse kokku ja viiakse ellu kontseptsioon avaliku ja erasektori koostöö põhimõtete kohta erasektori IKT ekspordi algatustes.	töös	Möödik: 2015 on kontseptsioon kokku lepitud ja juurutatud. Seis: algne draft valmis 2015 alguseks, töö vahepeal seiskus, 2016. okt sai taaskäivitatud. Siht 2017 I kvartal kokkulepeteni jõuda, sh erasektoriga.
Sõlmitakse erasektorile "ukse avamiseks" või IKT-koostöö kokkulepete kinnistamiseks teiste riikidega koostöömemorandumeid - vastavalt vajadusele.	jooksev	Vajalikud MoU-d (Memorandum of Understanding) on sõlmitud.

Toetatakse e-riigi kogemusele tuginevate piiriüleste pilootprojektide (Proof of Concept) projektide elluviimist ning turundustegevusi, lähtudes avalikust huvist ja reaalsest vajadusest.	ootel	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. MKM sai EL Läänemere Strateegia poliitikavaldkonna Innovatsioon (policy area (PA) INNO) koordinaatoriks digivaldkonnas, käivitus vastav koordineerimisprojekt PACINNO.</li> <li>2. PA INNO raames valmistati ette Interreg Baltic Sea Region projektitaotlus (esitati 17. jaan 2017). Projekt nimega „Digital Innovation Network“ lühinimega DIGINNO, juhtpartner MKM, eelarve 3,6 MEUR, 16 eelarvega partnerit 9st Läänemere riigist. Projekti periood 2017-2010.</li> <li>3. DIGINNO ühe tööpaketi, nimelt Digitalization and interoperability of cross-border public services for businesses raames on üks väljundeid 4 show-case models of government to business cross-border e-services (incl. feasibility analyses and proofs of concept) with recommendations for policy makers for developing better cross-border G2B services.</li> </ol>
Toetatakse era- ja vabasektori nõustamis- ja arendusprojekte välisriikides arengukoostöö raames.	tehtud '16	<p>Möödik: 2015 on edasised tegevused ja fookused arengukoostöö arengukava raames kokku lepitud; edaspidi vastavalt ellu viidud.</p> <p>Seis: vastavalt laekunud taotlustele rahastusvoorudes toetusi antud ja kavas jätkata, arengukoostöö arengukavas valdkonnana jätkuvalt sees.</p>
Eesti EL Nõukogu eesistumise raames üritustel IT-kogemuse levitamine.	töös	<p>Möödik: 2016 lõpuks on esialgne ürituste kava paigas, 2017 II poolaasta üritused edukalt korraldatud</p> <p>Seis: kava on paigas, sisu ja korralduse ettevalmistused töös.</p>

Prioriteedi e-Eesti tuntuse tõus maailmas rakendamiseks seatakse lisaks järgmised eesmärgid:

- **Infoühiskonna areng Eestis on teadmispõhine ja trende arvestav**
- **Eesti on maailmas tuntud e-riik**

Indikaator	Algtase	2014	2015	2016
Infoühiskonnaalastel üritustel osalenud avaliku ja erasektori võtmeisikute arv	200	Kava: 200 Tegelik: täpsustub	Kava: 200 Tegelik: täpsustub	Kava: 200 Tegelik: täpsustub
Riiklikult kogutava infoühiskonnaalase statistika kättesaadavus ja vastavus poliitikakujundamise vajadustele	Algtase selgitatakse välja 2016. aastal	2014. aasta seisuga andmeid ei kogutud.	2015. aasta seisuga andmeid ei kogutud.	2016. aasta seisuga andmeid ei kogutud.

Tabel 8. Rakendusplaani prioriteedi „E-Eesti tuntuse tõus maailmas“ eesmärgi iseloomustavad indikaatorid.

Käesoleva prioriteedi all kavandatavad ja finantseeritavad tegevused peavad olema suunatud infoühiskonna arengukava meetmete „**Infoühiskonna arengu seire, analüüs ja tutvustamine**“ elluviimisele.

Tegevussuunad, mis toetavad eesmärkide saavutamist käesoleva prioriteedi raames, on meetmeti järgmised:

**Meede: Infoühiskonna arengu seire, analüüs ja tutvustamine**

<i><b>Arengukava tegevussuund: Trendide analüüs</b></i>	<i><b>Tegevuse staatus</b></i>	<i><b>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kohta</b></i>
Kavandatakse ja viiakse ellu pidev globaalsete infoühiskonnaga seotud trendide seire.	ootel	Möödik: 2015 on seire korraldus kokku lepitud, seejärel vastavalt ellu viidud. Seis: tegevust pole seni tehtud - ootas osaliselt Arengufondi tuleviku selginemist, nüüd Riigikogu seiretegevuse algust. Trendide seirega hakkab tegelema loodav mõttekoda GISI. GISI hangime 2017. a, tööle hakkab 2018.
Korraldatakse E-Eesti nõukogu tegevusega Eestile oluliste tulevikutrendidest lähtuvate arendustegevuste kavandamine ja kokkuleppimine.	loobutud '16	Möödik: Nõukogu tööks valmistatakse ette ja esitatakse oluliste tulevikutrendide analüüse ja vastavaid tegevusettepanekuid. Seis: nõukogu tegevus keskendub rohkem jooksvale strateegia suunamisele ja poliitikakujundamisele kui seirele.
<i><b>Arengukava tegevussuund: Infoühiskonna uuringud</b></i>	<i><b>Tegevuse staatus</b></i>	<i><b>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kohta</b></i>
Viiakse läbi infoühiskonna teadlikkuse programmist Eesti infoühiskonna alaseid uuringuid (nii mõju-, trendi-, rahulolu-uuringuid kui erinevaid analüüse).	jooksev	2015 lõpuks on olemas kokkulepe teadlikkuse ja DIKO programmi vahel erinevate infoühiskonna alaste uuringute ja analüüside läbiviimise osas.
Koostatakse Eesti kogemuse kohta juhtum- ja poliitikaanalüüse (näiteks: e-ID süsteemi ehitamine, X-tee loomine vmt) ja uuritakse teaduslikult nende majanduslikku tasuvust.	ootel	Möödik: 2015 kaardistatakse seotud/sarnased algatused ja olemasolevad materjalid, vastavalt vajadusel tellitakse seejärel analüüside koostamist. Seis: tegevusi pole seni tehtud, üldine SF vahendite toetusmeede on avatud. Juhtimis- ja poliitikaanalüüse hakkab pakkuma GISI.

Viiakse läbi üritusi tõstmaks infoühiskonna alaseid teadmisi ja kompetentsi infoühiskonna poliitikakujundajate ja võtmepartnerite seas.	jooksev	Planeeritud üritused on edukalt läbi viidud (Nordic Day, kõrgemad infoühiskonna kursused kantsleritele, asekancleritele, ametite peadirektoritele, jne).
World Bank development reporti koostamises osalemine.	tehtud '16	2016 on e-Eesti kogemust analüüsiv ja kajastav arenguraport valminud. 2016 I poolaastal oli siht saada Eesti edasine seos ja koostöö World Bank-ga paika - jätkutegevusi siiski ei tule.
Kõrgemate infoühiskonna kursuste läbi viimine	jooksev	Kursused on edukalt läbi viidud.
<b><i>Arengukava tegevussuund: Arendatakse valdkondlikku statistikat</i></b>	<b><i>Tegevuse staatus</i></b>	<b><i>Vt täpsemalt alljärgnevate tegevuste kaupa</i></b>
Arendatakse välja infoühiskonna arengukava terviklik mõõdikute metoodika (nii mõõdikute sisu kui andmete kogumise korralduse kokkuleppimine).	ootel	Mõned mõõdikud (e-Eesti maine monitoorimine, rahulolu infoühiskonna statistika kättesaadavusega, teenuste kvaliteet ja elutsükli maksumus, IT-spetsialistide osakaalu ja IT-haridusega rahulolu) vajavad lisatööd. 2018. aastaks planeeritud arengukava üle vaatamise käigus täpsustatakse kõigi mõõdikute mõõtmise korraldus ja sihttasemed.
Viiakse ellu teekaart Statistikaameti kogutava infoühiskonna statistika kättesaadavuse parandamiseks.	ootel	Kontaktid on loodud nii RaM-i kui Statistikaameti inimestega, kuid teekaarti veel pole.

### 3. KASUTATUD LÜHENDID

ARR - Avaandmete roheline raamat

ATKL - „Avalike teenuste koosvõime loomine“ programm

AVP - Avatud partnerluslepe

eIDAS - Euroopa Liidu määrus e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul

EL - Euroopa Liit

EUTS - E-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seadus

GISI - Global Information Society Institute

HTM - Haridus- ja Teadusministeerium

IKT- info –ja kommunikatsioonitehnoloogia

ITL - Eesti Infotehnoloogia ja Kommunikatsiooni Liit

MKM - Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

OECD - Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon

PPA - Politsei- ja Piirivalveamet

RIA - Riigi Infosüsteemi Amet

RIKS - Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus

RISO - Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi Riigi infosüsteemide osakond

RaM - Rahandusministeerium

RIHA - Riigi infosüsteemi haldussüsteem

RK - Riigikantselei

RT - Riigiteataja

SiM - Siseministeerium

SF - Struktuurifondid

SK - Sertifitseerimiskeskus

TJA - Tehnilise Järelevalve Amet

VV - Vabariigi Valitsus

ÜRO - Ühinenud Rahvaste Organisatsioon



#### 4. KOKKUVÕTE

Eesti infoühiskonna arengukava 2016. aasta rakendusplaani täitmine on toimunud üldiselt vastavalt rakendusplaanis planeeritule. Osa rakendusplaanis seatud indikaatorite sihttasemetest on saavutatud või isegi ületatud (näiteks mitteresidentidele väljastatud kehtivate eID-de arv ja X-teega liitunud ettevõtete arv), osa sihttasemete osas ei ole liigutud soovitud tempos (näiteks 30 Mbit/s kiirusega mobiilse interneti kättesaadavus kogu Eesti territooriumil).

Lisaks avaliku sektori asutuste enda planeeritud eelarvetele oli rakendusplaanis ette nähtud ka EL-i struktuurfondide rahalisi vahendeid kasutatavaid tegevusi. Need jagunevad kolme suurde gruppi – investeringute kavadesse kuuluvad tegevused, programmidesse kuuluvad tegevused ning avatud taotlusvoorudes rahastamist leidnud tegevused.

Enamik rakendusplaanis kirjeldatud tegevusi on 2016. aastaks tehtud või vähemalt alustatud. Osade tegevustega jätkatakse veel ka järgmistel aastatel.